БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 63 (16.146) ● 16 март 1975 йил, якшанба ● Баҳоси 2 тийин

КПСС делегацияси Будапештга жўнаб кетди

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегацияси Венгрия Социалистик ишчи партиясининг XI съездида қатнашмоқ учун ВСИП Марказий Комитетининг таклифига биноан 15 мартда Москвадан Будапештга жўнаб кетди.

Делегация составида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. В. Шчербицкий, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. А. Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг Венгрия Халқ Республикасидаги элчиси В. Я. Павлов бор.

КПСС Марказий Комитетининг аъзоси К. В. Русаков, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзоси А. М. Александров ҳам ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга жўнаб кетишди.

Киев вокзалида делегацияни А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари Б. П. Бешчев, Г. Э. Цуканов, К. У. Черненко, Н. А. Шчелоков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат С. К. Цвигун, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзолари Л. М. Замятин, Г. К. Цинев, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. И. Блатов, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари Г. А. Киселев, КПСС Марказий Комитети ишлар мудирининг биринчи ўринбосари М. И. Кувшинов кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Венгрия Халқ Республикасининг СССРдаги муваққат ишлар вакили И. Тот бор эди. (ТАСС).

Суратда: ўртоқ Л. И. Брежневни Киев вокзалида кузатиш пайти. (ТАСС — ЎзТАГ телефотоси).

РАСМИЙ АХБОРОТ

КПСС Марказий Комитетида кенгаш

КПСС Марказий Комитетида Иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетлари, КПСС ўлка ва область комитетлари секретарларининг, марказий газеталар, журналлар, телевидение ва радио, информация агентликлари ва нашриётлар раҳбарларининг, шунингдек жамоат ташкилотлари, идеология муассасалари ва идоралари раҳбар ходимларининг совет халқи 1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабанинг 30 йиллигига тайёргарлик муносабати билан пропаганда ва агитация вазифаларига бағишланган кенгаши бўлиб ўтди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат Б. Н. Пономарев нутқ сўзлади. Кенгаш ишида КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев иштирок этди.

ФИНЛЯНДИЯ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ МОСКВАДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Финляндия Республикасининг Президенти Урхо Калева Кекконен 14 март куни Москвадан Ватанига жўнаб кетди. У СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан норасмий визит билан СССРда меҳмон бўлиб турган эди.

Финляндия Республикаси ва Совет Иттифоқи Давлат байроқлари билан безатилган Шереметьево аэродромида У. К. Кекконенни СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР Олий Советининг депутати С. К. Цвигун, Совет Иттифоқининг Финляндиядаги элчиси В. С. Степанов, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида Финляндиянинг Совет Иттифоқидаги элчиси Яакко Халлама бор эди. (ТАСС).

МУСОБАҚА—ЮТУҚЛАР ГАРОВИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Қорақалпоғистон АССР деҳқонларининг 1975 йилда ғалла етиштиришни ва уни давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан республика ғаллакорларига мурожаатини маъқуллади.

Область ва район партия комитетларига, республика колхозлари ва совхозларининг бошланғич партия ташкилотларига мурожаатни муҳокама қилишни уюштириш, барча ташкилий ва сиёсий ишларни беш йилликнинг якунловчи йилида ғалла етиштириш ва уни давлатга сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилиши учун ишларнинг сифатини оширишга, экиш-тикишни ва экинларни парвариш қилиш юзасидан барча ишларни уюшқоқлик билан ўтказишга қаратиш таклиф этилди.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Сирдарё область, Оқолтин районидаги «Фарғона» совхози маккажўхорикорларининг социалистик мажбуриятини кўриб чиқди.

Ана шу хўжалик маккажўхорикорлари «Сельская жизнь» газетасида 14 мартда эълон қилинган хатида маккажўхори етиштириш ва ишни ташкил қилиш соҳасидаги ўз тажрибасини баён этиб бердилар. 300 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ўртача ҳисобда 100 центнер дон ва силосбоп 450-500 центнер кўкпоя олишга қарор қилинди.

Совхозда бешта комсомол-ёшлар бригадасидан иборат ихтисослаштирилган бўлим ташкил қилинди, ҳар бир ходим ҳисобига 79 тонна дон ва 315 тонна силос етиштирилади. Ҳар бири 45-70 гектарли йирик карталарда экишни март ойида тугаллаш, маккажўхорини хашаки лавлаги ёки беда билан аралаштириб экиш усулини кенг қўлланиш мўлжаллаб қўйилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қабул қилган қарорда «Фарғона» совхози маккажўхорикорларининг социалистик мажбуриятини ва уларнинг маккажўхори етиштиришни кўпайтириш учун мусобақани авж олдириш тўғрисидаги даъватини маъқуллади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети область ва район партия комитетларига ана шу хатни колхоз ва совхозларда муҳокама қилишни уюштириб, ихтисослаштирилган йирик бригадалар тузиш юзасидан конкрет тадбирларни белгилаш ва амалга ошириш, мўл ҳосил етиштириш учун мусобақани кучайтириб юбориш вазифасини топширди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетига, газеталарнинг редакцияларига мусобақанинг боришини мунтазам равишда ёритиш топширилди.

ВАТАНГА МЎЛ-КЎЛ ҒАЛЛА ЕТКАЗИБ БЕРАЙЛИК

Қорақалпоғистон деҳқонларининг 1975 йилда ғалла етиштиришни ва уни давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан республика ғаллакорларига МУРОЖААТИ

Беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили қишлоқ хўжалигини ривожлантириш юзасидан КПСС XXIV съезди томонидан маъқулланган комплекс программани амалга оширишда янги-янги муваффақиятлар билан нишонланди. Биз шунинг учун ғоят бахтиёрмизки, халқнинг шонли ишлари йилномасига Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси, Қорақалпоғистон АССР ташкил топганлигининг юбилейи нишонланган йилда қишлоқларимизнинг меҳнат аҳли ҳам муносиб ҳисса қўшди. Мамлакат 371 минг тонна пахта, 103 минг тонна ғалла ва кўпдан-кўп бошқа деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотлари олди. Об-ҳаво шароитлари ноқулай келиши ва сув танқислигига қарамасдан қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ривожлантиришда олға янги қадам қўйилди.

Биз КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг табригида қорақалпоқ пахтакорларининг меҳнатига берилган баҳо билан фахрланамиз. Пешқадам район ва хўжаликлар коллективларининг куч-ғайратларига юксак баҳо берилди, далалар ва фермаларнинг кўпдан-кўп меҳнатчилари юксак ҳукумат мукофотларига сазовор бўлдилар.

Илҳомбахш сўзлар, юксак мукофотлар бизни чин кўнгилдан хурсанд қилмоқда ва эришилган муваффақиятлар билан хотиржамланиб қолмаслик, меҳнат натижаларини яхшилаш вазифасини зиммамизга юкламоқда.

Партия билан ҳукумат Қорақалпоғистон АССРда шоликорликни ривожлантириш тўғрисида ҳормай-толмай ғамхўрлик қилиб келмоқдалар. Ихтисослаштирилган шоликорлик совхозларини ривожлантиришга сарфланадиган капитал маблағлар йилдан-йилга кўпайтирилмоқда, ҳозирги замон шоликорлик инженерлик системалари, кўпдан-кўп уй-жой ва бошқа ишлаб чиқариш ҳамда маданий-маиший аҳамиятга эга бўлган объектлар қурилмоқда: замонавий техника, минерал ўғитлар, гербицидлар ва бошқа моддий-техника воситалари етказиб берилмоқда.

Шунинг натижасида автоном республикамизда ғалла етиштириш, хусусан шоли етиштириш тез ривожланмоқда. Ғалла экинларининг ҳосилдорлиги йилдан-йилга ортмоқда. Ўтган йили шоликорлар билан маккажўхорикорлар яхши меҳнат қилдилар. Улар 162 минг тонна дон етиштирдиларки, бу 1970 йилда етиштирилганидан 2,8 баравар кўп. Давлатга дон сотиш юзасидан халқ хўжалигининг тўрт йиллик плани ортиғи билан бажарилди.

Лекин дон етиштиришнинг эришилган даражаси эҳтиёжни таъминламаётир, кўпгина хўжаликларда ғалла экинлари ҳосилдорлигини ошириш имконини берадиган катта-катта резервлардан ҳали жуда кам фойдаланилмоқда. Шолини янчиб олишда катта тафовутга йўл қўйилмоқда. Ўтган йили Қўнғирот районидаги Чапаев номли совхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Утениёз Бекниёзов бошлиқ бригада гектаридан 74,6 центнердан, Нукус районидаги ВЛКСМ 50 йиллиги номли совхоздан Алексей Кан бошлиқ бригада 65,8 центнердан шоли ҳосили кўтарди. Айни пайтда кўпгина бригадалар ва хўжаликларда икки баравар камроқ ҳосил кўтарилмоқда. Суғориладиган деҳқончилик маданияти паст бўлган, ер шоли экишга кечикиб тайёрланаётган, агротехника қоидаларининг бузилишига йўл қўйилаётган, белгиланган суғориш режимига кўпинча риоя қилинмаётган, уруғлик сифатига нисбатан юксак талаблар қўйилмаётган жойларда ҳосилдорлик пастдир.

Маккажўхори дон етиштиришни кўпайтиришнинг йирик манбаидир. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг қизғин табригидан илҳомланган пешқадам колхозлар билан совхозлар, кўпчилик комсомол ёшлар бригадалари кейинги йилларда бу қимматли ғалла экинидан юқори ҳосил олмоқдалар.

Айни вақтда, ҳали шундай хўжаликлар ҳам борки, маккажўхори тайёрланмаган ерларга, майда-майда участкаларга экилмоқда, экин яхши парвариш қилинмаётир, фан ва илғор тажриба эришган муваффақиятлар ишлаб чиқаришга суст жорий этилмоқда, ўғитлар ва техникадан самарали фойдаланилмаётир, анчагина дон қўлдан бой бериб қўйилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1974 йил декабрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати Автоном Республика қишлоқларидаги меҳнатчиларнинг меҳнат ва сиёсий активлигини янада ошириб юборди. Ўтган йилги сингари бу йил ҳам деҳқонларнинг социалистик мусобақаси янги меҳнат зафарларини қўлга киритишга қаратилган.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1975 йилда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлашни кўпайтириш ҳамда тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли якунлаш учун қишлоқ хўжалиги ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида»ги қарорига амалий иш билан жавоб бериш учун биз аввалги мажбуриятларимизни қайта кўриб чиқдик ва 1975 йилда дон етиштиришни кўпайтириш юзасидан янада юксак марраларни белгиладик.

Ғаллакор хўжаликларни ихтисослаштириш ва ишлаб чиқаришни бутун чоралар билан жадаллаштириш негизида ривожлантирамиз, ғалла майдонларини кенгайтирамиз, деҳқончилик маданиятини жорий этамиз ва ҳар гектар майдондан 50 центнердан шоли ҳамда 70 центнердан маккажўхори дони оламиз. Бундай ҳосил бизга 1974 йилда етиштирилганидан қарийб 1,4 баравар кўп — 220 минг тонна дон етиштириш имкониятини беради. Шу жумладан камида 144 минг тонна шоли янчиб олинади. Давлатга 126 минг тонна дон сотиш мўлжаллаб қўйилдики, бу планда кўзда тутилганидан бир ярим баравар ортиқдир.

Шоли асосан ихтисослаштирилган совхозларнинг шоликорлик-инженерлик системаларидан фойдаланиб етиштирилади. Кўп йиллик тажриба шуни кўрсатадики, бунда суғориладиган ерлардан тўла-тўкис фойдаланиш билан бирга гербицидлардан фойдаланган ҳолда шоли парваришининг илғор технологиясини ва алмашлаб экишни кенг жорий этиш учун, ўғитлардан ва шоли ўримида механизациядан фойдаланиш учун анча самарали имкониятлар очиладики, бу маҳсулот таннархини камайтириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш имкониятини беради.

Қорақалпоғистон АССР шароитларида бегона ўтларга қарши курашга бевосита меҳнат сарфининг 35-50 проценти тўғри келади. Шунинг учун ҳам биз 1975 йилда шолипояларнинг ҳаммасида бегона ўтларга қарши курашда гербицидлардан фойдаланишни мўлжаллаб қўйдик.

Совхозларнинг энг сара уруғларга, биринчи ва иккинчи репродукция уруғларга бўлган эҳтиёжларини тўла-тўкис қондириш мақсадида уруғлик ғалла етиштиришни алоҳида назорат остига оламиз. Меҳнатни ташкил этишни яхшилаймиз, етиштириладиган шоли сифатини оширамиз. Бунинг учун барча хўжаликларда доннинг дастлабки сараланишини ва қуритилишини, экинларни зараркунандалар ва касалликлардан ҳимоя қилишни ташкил этамиз, ҳосилни бевосита комбайнларда ўз вақтида йиғиштириб оламиз.

Ғалла ҳосилдорлигини ошириш, дон етиштиришни кўпайтириш — мамлакатимизда энг муҳим проблемадир. Шунинг учун ҳам Ўзбекистондаги ҳар бир ғаллакорнинг, механизаторнинг, ҳар бир мутахассис ва хўжалик раҳбарининг бурчи ўзининг меҳнати ва тажрибаси билан ана шу вазифани муваффақиятли ҳал этишга ёрдамлашишдан иборатдир. Резервлар ғоят катта, ана шу резервлардан фойдаланиш зарур, ғаллазорларнинг ҳар бир гектарини диққат-эътибор ва меҳр-муҳаббат билан парвариш қилайлик.

Биз, республика ғаллакорлари, сизларга ўз имкониятларингизни тағин бир марта чамалаб кўрингиз, олган мажбуриятларингизни қайта кўриб чиқингиз, республика колхозлари ва совхозларида дон етиштиришни янада кўпайтириш юзасидан белгиланган тадбирларнинг сўзсиз амалга оширилиши учун барча резервларни ишга туширингиз, деган даъват билан мурожаат қилмоқдамиз. Бунинг учун қисқа муддат ичида баҳорги донли бошоқли экинларни экишни тамомлаш, бороналашни, кузги экинларни озиқлантириш ва парвариш қилишни авж олдириб юбориш, маккажўхори, шоли ва бошқа дуккакли дон экинларини экишга яхши тайёргарлик кўриш ва бу экинларни энг яхши агротехника муддатларида қисқа фурсат ичида экиб олиш, ана шу экинларнинг ҳосилдорлигини ошириш учун барча тадбирларни кўриш керак. Ҳосилни йиғиштириб олишга ҳозирнинг ўзидаёқ яхши тайёргарлик кўриш, техникани ғалла ўрим-йиғимида ундан баракали фойдаланишга шайлаб қўйиш зарур.

Қорақалпоғистон АССР ғаллакорлари ўз ваъдаларига вафо қилиш учун астойдил бел боғлашган. Биз бунга ишонтириш билан бирга, деҳқонларни ҳар гектар буғдойзор, арпазор, шолипоя ва маккажўхори майдонидан юқори ҳосил етиштириш учун социалистик мусобақани янада кенг авж олдиришга чақирамиз. Келинглар, беш йилликнинг якунловчи йилида шундай меҳнат қилайликки, ғалла етиштириш ва уни давлатга сотиш юзасидан олган мажбуриятларимизни муваффақиятли равишда уддасидан чиқайлик, КПСС XXV съездига улкан меҳнат зафарлари билан борайлик.

Мурожаат Қорақалпоғистон АССР қишлоқ хўжалиги илғорларининг кенгашида муҳокама этилган ва қабул қилинган.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БОШ СЕКРЕТАРИ ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВГА

Ҳурматли ўртоқ Брежнев!

Янги Россия билан иқтисодий ва маданий яқинлашиш жамияти тузилганлигининг эллик йиллиги муносабати билан ўтказилаётган Чехословакия — Совет дўстлиги союзи тантанали йиғилиши қатнашчиларидан қизғин ўртоқлик саломини қабул қилгайсиз.

Чехословакия — Совет дўстлиги союзи фаолиятига юксак баҳо берилганлиги учун ва ташкилотимиз Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланганлиги учун бизнинг ташаккуримизни ҳам қабул қилгайсиз. Биз жонажон Чехословакия Коммунистик партияси раҳбарлигида Чехословакия — Совет дўстлигини мустаҳкамлаш соҳасидаги вазифаларимизни зўр меҳр-муҳаббат билан ва масъулиятни тўла ҳис этган ҳолда бажармоқдамиз.

Биз нишонлаётган юбилей — бизнинг халқимиз, ишчилар синфимиз мамлакатларимиз ўртасидаги дўстлик ва иттифоқчилик ғояларини Чехословакия республикаси вужудга келган дастлабки кунларданоқ ардоқлаб келганлигининг исботидир. Бироқ буларнинг ҳаммасини Совет Иттифоқи фашизм устидан ғалаба қозонганидан кейингина, Совет Армияси Чехословакияни озод қилганлиги натижасида, ишчилар синфимиз 1948 йилнинг февралида реакция кучлари устидан ғалаба қилганлиги натижасидагина тўла-тўкис ва эркин суратда амалга ошириш мумкин бўлди.

Бугунги кунда Чехословакия — Совет дўстлиги Чехословакия Коммунистик партиямиз ва Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукуматининг расмий сиёсатидир. Бу сиёсат мамлакатимиз миллион-миллион меҳнаткашларининг орзу-умидларини ифода этади. Ҳозирги вақтда Чехословакия — Совет дўстлиги союзи ўз сафларига бир миллион саккиз юз минг аъзони бирлаштириб турганлиги фактининг ўзи ҳам бунинг исботидир.

Биз ишда эришган муваффақиятларимиз учун минг-минглаб кўнгилли активлардан, аввало Чехословакия Коммунистик партиямиз сиёсатидан, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси сиёсатидан ва шахсан сиздан миннатдормиз.

Биз коммунизм қуриш, социализм мамлакатларининг бирлиги, бутун дунёда мустаҳкам тинчликни сақлаш йўлидаги ишингиздан астойдил миннатдормиз.

Сизнинг сиймонгизда чехословак халқи содиқ дўстга эга эканлигини биламиз. Чехословакияни озод қилишда шахсан иштирок этганлигингиз — халқимизга бўлган самимий ва дўстона муносабатингизни кўрсатувчи кўпгина далиллардан биридир, холос.

Биз ташкилотимиз вужудга келган пайтдан буён халқларимиз билан Совет Иттифоқи халқлари ўртасида дўстлик учун кураша туриб, у босиб ўтган йўлга фахрланиш ҳисларига тўлиб баҳо бераётган, айни маҳалда Совет Армияси томонидан Чехословакия озод қилинганлигининг ўттиз йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўраётган ҳозирги кунда мамлакатимизни гитлерчилар фашизмидан озод қилиш учун курашда, социализм қурилиши, социалистик тузумимизнинг мудофаа қобилияти соҳасида урушдан кейинги самарали ҳамкорликда Совет Иттифоқи бизга берган беғараз қардошлик ёрдамининг аҳамиятини яна бир бор тўлиқ фаҳмлаб оламиз.

Биз коммунистик партияларимиз, мамлакатларимиз ўртасидаги кўп қиррали муносабатлар Чехословакия ва Совет Иттифоқи бахт-саодати йўлида, бутун социалистик ҳамдўстлик, тинчлик, демократия ва социализм манфаатлари йўлида бундан буён ҳам муваффақиятли ривожланишига аминмиз.

Биз фаолиятимизга берган юксак баҳонгизни ва СССР Олий Совети Президиуми Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотлаганлигини фаолиятимиз юксак даражада қадрланганлиги деб, шу билан бирга бизга билдирилган ишончни оқлаш мажбурияти деб биламиз. Биз бутун ақл-идрокимиз ва қалбимиз қўрини бундан буён ҳам халқларимиз ўртасидаги қардошлик ва дўстликни янада кучайтиришга қаратишни истаймиз. Биз Клемент Готвальднинг «Совет Иттифоқи билан абадий биргамиз!» деган шиорини бажариш соҳасида Чехословакия Коммунистик партиямизнинг ишончли ёрдамчиси бўлишни истаймиз.

Азиз Леонид Ильич!

Сизга яна бир бор энг қизғин саломимизни ва сиҳат-саломат бўлишингизни, шунингдек юксак даражада қадрланишга сазовор бўлган фаолиятингизда янгидан-янги муваффақиятлар тилаб билдирган самимий истакларимизни йўллаймиз.

Прагада ўтказилган Чехословакия — Совет дўстлиги союзи тантанали йиғилишининг қатнашчилари.

ВАҚТДАН ЎЗИБ...

«Мирзачульводстрой» скреперчиси Н. Помазанов беш йилликнинг бошидан буён ярим миллион куб метр тупроқ сурди. Шундай қилиб у ўзининг беш йиллик топшириғини бажарди.

Николай Гаврилович Мирзачўлда ўн тўрт йилдан буён қўриқ ер очяпти. У ҳозирги вақтда ўз ўртоқлари билан Сирдарё областидаги «Шоликор» совхозида шолипоялар барпо этмоқда. Бултур механизаторлар ана шу хўжаликда минг гектардан ортиқроқ майдонни тайёрлаб берган эдилар. Бунда Н. Помазановнинг катта ҳиссаси бор. У ҳар куни камида 600 кубометр тупроқ суриб, топшириқни бир ярим баравар ортиғи билан бажармоқда. Н. Помазанов баракали меҳнат қилиш билан бирга ишнинг аъло сифатли бажарилишини таъминламоқда. У олган полларнинг ҳаммаси юқори сифат билан қабул қилинмоқда. Механизатор ўз скреперини яхши асраши туфайли тўрт йил мобайнида ремонтга кетадиган маблағдан уч минг сўмдан кўпроқ тежаб қолдирди.

Помазанов — ёшларнинг энг яхши мураббийси. У беш йиллик бошидан бери бешта йигитга скреперчилик касбини ўргатди. Буларнинг ҳаммаси ҳозир ишлаб чиқариш пешқадамларидир.

Н. Помазанов машинанинг техникавий имкониятларидан иложи борича кўпроқ фойдаланишга интилиб, беш йилликнинг якунловчи йилида иш унумдорлигини янада ошириш ва 110 минг куб метр тупроқ суришни мўлжаллаб турибди. (ЎзТАГ).

МАҲОРАТ ЧЎҚҚИЛАРИ САРИ

СССР ХАЛҚЛАРИ VI СПАРТАКИАДАСИ

Кўп тармоқли халқ хўжалигимиздаги катта меҳнат ютуқлари ишчи ва колхозчилар, барча меҳнаткашларнинг илҳомбахш, фидокорона меҳнати самарасидир. Ҳар бир тонна металл учун, ҳар бир центнер дон ва пахта учун, фан ва маданиятнинг турли жабҳаларидаги янги ютуқлар учун курашда совет кишиси маънавий бойиб, гармоник камол топа боради. Бу эса ўз навбатида коммунистик қурилишдаги ғалабаларимизнинг зарур шартидир.

КПСС XXIV съезди совет кишиларини мамлакатимизни иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий ривожлантириш программаси билан қуроллантирди. Партиямизнинг ғоявий ишдаги қурол ва воситалари орасида физкультура ва спорт ҳам муҳим ўрин тутади. Зеро, жисмоний тарбия ва спортнинг асосий мақсади шахснинг ҳар томонлама камол топишига, серунум меҳнатга тайёрланишда, саломатликни мустаҳкамлаш ва кишилар дам олишини уюштиришда актив ҳамкорлик қилишдан иборат.

Физкультура ва спорт тараққиётининг ҳозирги босқичдаги асосий хусусияти жисмоний тарбия масалаларига эътибор ошгани, партия ва ҳукуматимизнинг физкультура-спортни ривожлантиришга оид қарорларини бажаришда давлат ва жамоат ташкилотлари ҳаракатининг бирлашгани билан изоҳланади. Эндиликда жисмоний тарбия меҳнатни илмий ташкил этиш ҳамда коллектив социал тараққиёти планларининг зарур қисми, меҳнат активлигини оширишнинг таъсирчан воситаси сифатида тўққизинчи беш йиллик топшириқларини бажаришда меҳнаткашларга содиқ ёрдамчи бўлиб қолди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети раҳбарлигида Узсовпроф ва республика касаба союз ташкилотлари физкультура-спорт масалаларига эътиборни кучайтирдилар. Бу масала тез-тез муҳокама этилмоқда, спорт ташкилотларига кундалик ёрдам кўрсатиб, меҳнаткашларнинг жисмоний тарбиясини илмий асосда ривожлантиришга алоҳида эътибор берилмоқда.

Натижада касаба союзларининг физкультура ҳаракати анча жонланди. Кейинги уч йил мобайнида унинг сафига 80 минг киши келиб қўшилди. Эндиликда Ўзбекистон касаба союзлари қарамоғидаги кўнгилли спорт жамиятларига 478 минг физкультурачи аъзо бўлиб, улар ихтиёрида 2800 га яқин спорт иншооти, шу жумладан 47 стадион, 198 спорт зали, 29 сузиш бассейни бор. 1974 йилда Ўзбекистон касаба союз спортчилари жаҳон, Европа ва Бутуниттифоқ чемпионатлари ҳамда биринчиликларида иштирок этиб, 17 та олтин, 14 та кумуш ва 11 та бронза медаль олдилар. Ўтган йили республиканинг 70 рекорди ўрнатилди, шундан 44 таси касаба союзлари кўнгилли спорт жамиятларининг вакилларига тегишлидир. «Меҳнат», «Буревестник» ва «Спартак» кўнгилли спорт жамиятларининг вакиллари Собир Рўзиев, Владимир Мустафоев, Вера Дуюнова, Сергей Рибченко, Искандар Йўлдошев каби спортчилар Бутуниттифоқ ҳамда жаҳон миқёсида олдинги марраларни эгаллаб турибдилар.

Республика касаба союзлари физкультура ва спорт тараққиётига ажратаётган маблағ йил сайин ортиб бормоқда. Фақат ўтган йилнинг ўзида шу мақсадда 10 миллиондан ортиқ сўм ажратилган эди. Ўтган йили Фарғонадаги тўқимачилик комбинатида, химиявий толалар заводи ва 8-қурилиш трестида, Тошкентдаги «Союзхлопкомаш» заводида, Бухоро шойи комбинатида янги спорт зали фойдаланишга топширилди. Қўқонда махсус тўрт залли спорт комплекси қуриб битказилди.

Меҳнаткашларни тарбиялашда асосий қурол бўлган физкультура-спортни яхши йўлга қўйишда сезиларли ютуқларга эришган корхоналар оз эмас. Тошкент тўқимачилик комбинатида 3000 дан ортиқ киши физкультура ва спорт билан мунтазам шуғулланмоқда. Комбинатда стадион, катта спорт зали, сузиш бассейни, кўпгина спорт майдончалари, тир ва туристик база бор. Фабрикалараро, цех ва ётоқхоналараро оммавий спорт мусобақалари ўтказиш одат тусига кириб қолган. В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ўзбекистон ўтга чидамли ва қийин эрийдиган металлар комбинати, Тошкент тепловоз депоси, Сурхондарё область автотрести, Фарғона педагогика институти ва бошқа кўпгина коллективларда оммавий физкультура-соғломлаштириш ишлари яхши ташкил этилмоқда. Жисмоний тарбия ва ГТО ишларини жонлантириш планлари ишлаб чиқилган. Бу масалалар цехлар, бригадалар, участка ва корхоналар ўртасидаги социалистик мусобақа шартномаларида ҳам алоҳида қайд этилмоқда.

Ҳозирги кунда корхоналар, ташкилот ва ўқув юртларида 421 мингдан ортиқ ишчи ва хизматчи ишлаб чиқариш гимнастикаси билан шуғулланмоқда. 98 мингдан ортиқ меҳнаткаш саломатлик ва умумжисмоний тайёргарлик группаларига жалб этилган, балиқчилик, овчилик ва туризм билан шуғулланмоқда. Меҳнаткашларни физкультура ва спорт машғулотларига жалб этишда кўнгилли спорт жамиятлари советларининг тармоқ ва тармоқлараро касаба союзлари комитетлари билан ўтказаётган спартакиадалари, кураш мусобақалари, байрам ва саломатлик кунлари алоҳида аҳамиятга эга.

Кейинги уч йил мобайнида касаба союзларининг спорт ташкилотларида халқаро классдаги 22 спорт мастери, 485 СССР спорт мастери, 13 мингга яқин мастерликка номзод ва биринчи разрядли спортчилар тайёрланди. Касаба союз спортчиларидан 500 дан ортиқ киши республика терма командалари составида СССР халқлари VI спартакиадасида қатнашишга ҳозирлик кўрмоқда.

Лекин республика касаба союз ташкилотлари кўнгилли спорт жамиятларининг физкультура ва спортни янада ривожлантириш, меҳнаткашлар саломатлигини мустаҳкамлаш, спортчилар маҳоратини ошириш юзасидан олиб бораётган ишлари даражаси бугунги кун талабларига тўла жавоб бера олмайди. Айрим корхоналар, қурилишлар, ташкилот ва муассасаларда физкультура ва спорт ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Физкультура машғулотларига хотин-қизларни жалб этиш ҳамон муаммо бўлиб қолмоқда. Республикамиз физкультурачиларининг 32,6 процентигина хотин-қизлар экани ҳам шундан далолат бериб турибди.

Оммавий физкультура ва спорт ишларини илмий асосда ташкил этиш тарбиявий масалаларни ҳал қилишда ҳам, меҳнат унумдорлигини оширишда, меҳнат интизомини мустаҳкамлашда ҳам самарали натижа бермоқда. Текширишлар шуни кўрсатадики, физкультурачиларда прогул кам, иш кунлари бекор ўтмайди. Оммавий физкультура ва спорт ишларига катта эътибор бериладиган корхона ва муассасаларда касалланиш кескин камайган, меҳнат интизоми кучайиб, кадрлар турғунсизлиги камайиб бормоқда.

Физкультурани янада ривожлантириш мақсадида ишчи-хизматчиларни ва уларнинг оилаларини спорт секциялари машғулотларига, мусобақа ва спартакиадаларда қатнашишга кўплаб жалб этиш лозим. Республикада янги спорт жамияти» — «Зенит» КСЖ Ўзбекистон совети тузилди, «Меҳнат» ва «Спартак» спорт жамиятлари базасида эса сув-спорт комбинати ташкил этилди.

Республикамизда спортнинг деярли барча турлари билан йил бўйи шуғулланиш мумкин. Спорт турларини, аввало, гимнастика, енгил атлетика, сузиш, кураш ва турли спорт ўйинларини ривожлантириш касаба союзлари олдида турган муҳим вазифалардан биридир. Спортнинг миллий турлари тараққиётига ҳам алоҳида эътибор бериш лозим. Касаба союз спортчиларида асосий турларда натижалар айтарлик эмас. Бутуниттифоқ анжуманига ҳозирлик кўраётган республика терма командаларида енгил атлетика бўйича 78 кишидан 21 нафари, сузишда 50 спортчидан 28 нафари, спорт гимнастикасида эса фақат 8 киши касаба союзлари вакилидир. Кейинги пайтда касаба союзлари кўнгилли спорт жамиятларида волейбол, қўл тўпи, бокс, кураш ва спортнинг бошқа баъзи турлари билан шуғулланувчилар камайиб кетди.

Республика катта спорти тараққиёти, юқори малакали спортчилар тайёрлашда спорт ташкилотлари ва идораларининг ролини ошириш лозим. Болалар-ўсмирлар спорт мактаблари ва кўнгилли спорт жамиятларида ўқув-методика ишларини тубдан яхшилаб, Бутуниттифоқ ва халқаро мусобақаларга спортчилар тайёрлашда ўқитувчи ва тренерларнинг масъулиятини ошириш керак.

Комсомол ва физкультура ташкилотлари билан ҳамкорликда клубларда, маданият уйларида, ёшлар ётоқхоналарида, йирик уй-жой массивларида ҳашар усулида волейбол, баскетбол, городки майдончалари ва гимнастика шаҳарчалари қуришни янада кучайтириш лозим.

Ҳозирги кунда республика касаба союзлари ва физкультура ташкилотлари фаолияти 1941 — 1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида совет халқи эришган Буюк Ғалабанинг 30 йиллигига бағишланган СССР халқлари VI ёзги спартакиадасига яхши тайёрланиш ва уни муваффақиятли ўтказишга қаратилмоғи керак. Спартакиада физкультура-спорт ва оммавий мудофаа ишларининг кенг кўриги бўлиб қолади. Қурилишлар, завод ва фабрикалар, ўқув юртларида спартакиада программасида ўтказилган оммавий мусобақаларда 955 минг физкультурачи иштирок этгани унинг кенг кўламини кўрсатувчи ёрқин мисолдир. Спартакиада мусобақалари пухта тайёргарлик кўриб ўтказилса, физкультура ва ГТО комплексининг энг яхши агитацияси бўлиб қолади. Бу мусобақалар ёшларда спортга иштиёқ уйғотади, меҳнат ветеранларида эса ижодий активликни узоқ йиллар сақлаб қолишга хизмат қилади.

Мамлакатимиз спортчиларининг ҳар тўрт йилда бир марта бўладиган анжуманида муносиб ўрин эгаллаб, республикамизнинг совет спорти тараққиётига қўшаётган ҳиссаси янада салмоқлироқ бўлиши бу олижаноб соҳага алоқадор ҳар биримизга боғлиқ. Республика касаба союз ташкилотлари комсомол ва физкультура ташкилотлари билан ҳамкорликда Ўзбекистон спортини янада юксак чўққиларга кўтариш учун куч-ғайратларини аямайдилар.

М. ЗОИДОВ,
Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг раиси.

СОВЕТ — АМЕРИКА СЕМИНАРИДА

«Тошкентликлар зилзила натижасида вайрон бўлган шаҳарни тез ва моҳирона қайта тиклаб олганликлари билан уларни табрикласа бўлади», деди АҚШ стандартлар миллий бюроси табиий офатларни тадқиқ қилиш координатори доктор Чарлз Ж. Калвер ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда. У 14 март куни Ўзбекистон пойтахтида ўз ишини тамомлаган «Сейсмик зоналарда лойиҳалаш ва қурилиш» мавзуидаги семинарда Америка олимлари группасига бошчилик қилди. «Шаҳар табиий офатни матонат билан кутиб олди ва қийинчиликларни шараф билан бартараф этди», деди у. Америка олимларининг фикрича, зилзила оқибатларини тугатиш соҳасида совет ҳамкасбларининг тажрибаси АҚШ учун ғоят диққатга сазовордир.

«Шу боисдан ҳам биз Тошкентда ўзимиз тинглаган ҳамма докладларнинг текстларини олиб кетмоқдамиз ва ҳамкорликни бажонидил давом эттирамиз», — деди Чарлз Ж. Калвер.

СССР билан АҚШ ўртасида 1974 — 1976 йилларга мўлжалланган алоқалар, алмашувлар ва ҳамкорлик тўғрисидаги умумий битимга мувофиқ ўтказилган семинар вақтида Ўзбекистон, Туркманистон ва АҚШ олимлари, қурувчилари, лойиҳачилари зилзилага бардошли қурилишга доир тадқиқотлар ва уни ташкил этиш тажрибасини ўртоқлашдилар, шу масалалар юзасидан ижодий мунозара ўтказдилар.

ЁШЛАРНИ ИНТЕРНАЦИОНАЛ ТАРБИЯЛАШГА ЭЪТИБОР

14 март куни Тошкентда республика ёшлар ташкилотлари комитетининг, чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамиятининг, тинчликни ҳимоя қилиш ҳамда Осиё мамлакатлари билан бирдамлик республика комитетларининг қўшма пленуми бўлиб ўтди. Пленумда меҳнаткашларни, айниқса ёшларни интернационал тарбиялаш билан боғлиқ бўлган масалалар кўриб чиқилди.

ДЎСТЛАРНИНГ ҲАМКОРЛИГИ

ДАККА, (ТАСС). СССР билан Бангладеш ўртасида иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги битим ҳамда савдо битими имзоланганлигига уч йил тўлди. Шу битимларнинг ўтган йиллар мобайнида муваффақиятли амалга оширилганлиги икки мамлакат ўртасида дўстона алоқаларни мустаҳкамлаш ва кенгайтиришга анча ёрдам берди.

Совет Иттифоқи ҳукумати ва халқи озодлик учун курашнинг оғир ойларидагина эмас, шу билан бирга уруш вайрон қилган экономикани тиклаш чоғида ҳам биз билан бирга бўлдилар, деди Бангладеш бош министри Мансур Али ТАСС мухбири билан қилган суҳбатида. Совет Иттифоқи замонавий саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантириш билан алоқадор узоқ муддатли проблемаларни ҳал этишда бизга ҳар томонлама ёрдам бермоқда.

Ҳозирги кунда ҳамкорлигимиз самараларини кўриб турибмиз. Бангладешда тошқин бўлганида совет вертолётчилари одамларни қутқардилар ва юкларни ташиб бердилар. Читтагонг портини мина ва чўккан кемалардан тозалаган совет денгизчилари қилган мислсиз қаҳрамонона ишни баҳолаб бўладими? СССР билан Бангладеш ўртасидаги кенг иқтисодий ҳамкорлик катта-катта қийинчиликларни енгиб ўтишимизга ва экономикани ривожлантиришимизга ёрдам бермоқда, деб таъкидлади бош министр.

ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

БАҒДОД, 13 март. (ТАСС). Ироқ революцион қўмондонлик кенгаши ҳамда Араб Социалистик уйғониш партиясининг раҳбарлиги чегара проблемаларини бартараф этиш ҳамда икки мамлакат ўртасида нормал яхши қўшничилик муносабатларини ўрнатиш тўғрисида яқинда Жазоирда имзоланган Ироқ — Эрон битимини қўшма мажлисида маъқуллади.

Бу битим Ироқ ва Эрон халқларининг манфаатларига, ушбу районда тинчлик ва стабилликни таъминлаш манфаатларига мос келиши таъкидланди.

Ироқ прогрессив миллий-ватанпарварлик фронтининг олий комитети имзолаган ҳужжат мамлакатнинг ватанпарварлик ва миллий мақсадларига хизмат қилиши ва Эрон билан муносабатларни нормаллаштиришга ёрдам беришини кўрсатди. Комитет битимни сўзсиз бажаришга даъват этди.

Оламда НИМА ГАП

ТАРИХДА БУРИЛИШ НУҚТАСИ

ДАККА. (ТАСС мухбири). Бангладеш Тинчлик кенгашининг бош секретари Али Ақсад ТАСС мухбири билан суҳбатда Улуғ Ватан урушида совет халқининг эришган ғалабаси бутун инсоният тарихида бурилиш нуқтаси бўлди, деб айтди. Совет кишиларининг улуғ ватанпарварлиги ва чексиз қаҳрамонлиги, Қизил Армиянинг жанговар қудрати туфайлигина Гитлер ўзининг ваҳшиёна режаларини амалга ошира олмади, деб таъкидлади Али Ақсад. Бу режалар қоғозда қолаверди. Герман фашизми ва япон милитаризмининг тор-мор этилиши жаҳон революцион жараёнининг ривожланишини тезлаштирди, мустамлака ва қарам мамлакатлар халқларининг миллий озодлик ҳаракати ўсиши учун қудратли туртки бўлиб хизмат қилди.

Бизга дўст Совет Иттифоқи халқи сингари биз бенгаллар ҳам, деди Али Ақсад, фашистлар Германияси устидан қозонилган ғалабанинг 30 йиллигини кенг нишонлашга тайёрланмоқдамиз. Шу улуғ воқеага боғлиқ тадбирларни амалга ошириш мақсадида миллий комитет тузилди. Дакка, Читтагонг, Комилла ва бошқа шаҳарларда тематик семинарлар ўтказилади, лекциялар ўқилади, кинофильмлар намойиш қилинади.

Шонли ғалаба йиллиги муносабати билан Али Ақсад барча бенгал тинчлик тарафдорлари номидан ва мамлакатнинг барча халқи номидан совет халқига энг яхши истакларни билдирди.

И. АГАБЕКОВ.

АҚШ. Бу ердаги космик парвозлар марказларида Совет ва Америка космонавтларининг биргаликда учишига қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Суратда: «Союз» — «Аполлон» космик кемаларининг космонавтлари Канаверал бурнидаги космик парвозлар марказида. Совет космонавти Алексей Леонов (ўртада) Совет ва Америка космонавтлари (чапдан ўнгга): А. Филипченко, В. Кубасов, В. Бранд, Т. Стаффорд ва В. Шаталовларга ўз кинокамерасини кўрсатмоқда. АП — ТАСС фотоси.

БМТ ХАВФСИЗЛИК КЕНГАШИНИНГ КИПР ТЎҒРИСИДАГИ РЕЗОЛЮЦИЯСИ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). БМТ Хавфсизлик Кенгаши оролда вазият мураккаблашганлиги муносабати билан Кипр республикаси ҳукумати томонидан қўйилган Кипр масаласини қараб чиқди. Уч ҳафта давом этган мунозаралар ажнабий ҳарбий интервенция ҳамда ташқаридан қўпол сиёсий аралашув туфайли, БМТнинг Кипр хусусидаги илгариги қарорлари бажарилмаганлиги туфайли Кипр проблемаси кескин бўлиб қолганлигидан кенгашнинг кўпчилик аъзолари ташвишланаётганлигини кўрсатди. Кўпгина нотиқлар ажнабий қўшинларни республика территориясидан дарҳол чиқариб юбориш ва Кипр халқига Кипрнинг ички тузилиш масаласини ўзи ҳал этишига имкон бериш зарур эканлигини аниқ кўрсатиб ўтдилар.

Айни вақтда Хавфсизлик Кенгашининг иши НАТОнинг муайян доиралари ҳали ҳам Кипр масаласини ҳал этишда қатнашишдан БМТни ва унинг тинчлик ҳамда хавфсизликни сақловчи энг асосий органини четлаштиришга уринаётганлигини кўрсатди.

Овозга қўйилмаган ҳолда қабул қилинган резолюция лойиҳаси Кипр республикасининг суверенитети, мустақиллиги, территориал бутунлиги ва блокларга қўшилмаслик сиёсатини қўллаб-қувватлаш тўғрисида БМТнинг илгариги қарорларини тасдиқлайди ва музокараларни боши берк кўчага олиб кирган ва уни барбод этган турклар жамоасининг бир томонлама сепаратчилик ҳаракатларини қоралайди. Резолюция Кипрни бўлиб юбориш ёки уни бошқа бирон мамлакат билан бирлаштириш йўлидаги уринишларга йўл қўйиш мумкин эмаслигини уқтириб ўтади. Резолюция БМТга унинг Бош секретари орқали жамоалар ўртасидаги музокараларда муҳим роль ўйнашга ваколат беради. Музокараларда Бош секретарнинг иштирок қилиши ва унинг Хавфсизлик Кенгаши олдида ҳисоб бериши кенгашга музокараларнинг боришини кузатиб туриш ва зарур бўлиб қолган тақдирда тегишли чоралар кўриш имкониятини беради.

Бу резолюциянинг камчиликлари аввало, Кипр тўғрисидаги музокараларни қайтадан бошлаб юбориш масаласи тўғрисидаги қоидадан иборатдир. Кипрдаги икки жамоа вакилларининг ҳозиргача бирон бир натижа бермаган ва тўхтатиб қўйилган мулоқоти музокаралар учун асос бўлмоғи керак.

СССР, БССРнинг, шунингдек Танзания, Гайана ва блокларга қўшилмаган бошқа бир қанча мамлакатларнинг вакиллари шу резолюция хусусида ўзларининг танқидий мулоҳазаларини билдирдилар.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ БЕЛГРАД. Босния ва Герциговина республикасининг Баня-Луке шаҳридаги драма театри саҳнасида В. Маяковскийнинг «Мистерия-Буфф» пьесаси асосида саҳналаштирилган спектаклнинг премьераси бўлди.

◆ ВАРШАВА. Бу ерда рус тили бўйича 6-Умумпольша олимпиадаси якунланди. Варшавалик мактаб ўқувчиси Ирена Вайс рус тилининг энг яхши билағони номини олди. Ана шу финал қатнашчиларидан рус тили бўйича 2-халқаро олимпиадада қатнашадиган команда тузилди. Бу олимпиада Москвада ўтказилади.

◆ РИМ. Матбаачилар ва полиграфиячиларнинг 24 соатлик умуммиллий забастовкаси натижасида Италияда газеталар чиқмади.

◆ ПАРИЖ. Статистика ва иқтисодий тадқиқотлар миллий институтининг «Франция экономикасининг аҳволи ва уни ривожлантириш истиқболлари» деб аталган ва бу ерда эълон қилинган тадқиқотида 1975 йилда Францияда ишсизлар сони кўпаяди, деган хулоса билдирилди.

◆ ЛОНДОН. Жанубий Африка ирқчиларининг суди ҳар йили 37 мингдан кўпроқ кишини тан жазосига ҳукм қилмоқда. Ҳар хил майда бузғунчиликлар учун фақат африкаликлар ва бошқа оқ танли бўлмаган кишилар ана шундай жазоларга дучор бўлмоқда.

◆ КАМПАЛА. Угандада луганда тилида Советлар мамлакати тўғрисида нашр этилган брошюра «Совет Иттифоқи бугунги кунда» деб аталади. (ТАСС).

ОДДИЙ АМЕРИКАЛИКЛАР ФОЖИАСИ

КАПИТАЛ ҲУКМРОН ЖОЙДА

Уларнинг қиёфасини унутиб бўлмайди. Улар газеталарнинг биринчи саҳифаларидан, журналларнинг муқовалари ва ички қўшалоқ саҳифаларидан қараб турибди. Уларни кўчаларда, хусусан одамлар қатнаб турадиган жойларда, улар ўзларини яширишга жой тополмайдиган ерларда тез-тез учратиб турасан. Лекин уларни ҳаммадан кўра ҳам кўпроқ ҳозирги вақтда Қўшма Штатларда ҳар қадамда учраб турадиган меҳнат биржаларида учратасан.

Бу америкалик ишсизларнинг қиёфаси. Улар бамисоли инсон дард-ҳасратларининг жонли қомуси сингари рўёбга чиқмаган орзу-умидлари тўғрисида, пуч бўлиб чиққан хаёллари ҳақида, қондиришнинг иложи йўқ, муҳтожликлари ва маҳрумликлари тўғрисида, ғазаблари ва ҳаяжонлари, ҳаётга сира қизиқмай қўйганликлари тўғрисида унсизгина гапиргандек бўладилар. Меҳнаткаш киши ишсизлик нималигини қачонки уни муқаддас ва энг азиз ҳуқуқ—меҳнат қилиш ҳуқуқидан маҳрум этиб қўйилгандагина чинакам билса керак.

Қуювчи Чарльз Филлипс узоқ давом этган ишчилик ҳаётининг пировардида буни тушунди. У 58 ёшга тўлганида «Бетлехем стил» компанияси заводининг дарвозасидан чиқариб юборилганидан кейингина ва эндиликда қайтадан иш топишига бўлган бутун умидини йўқотгандагина буни тушунди. У бундай дейди: «Пулсиз сен бу жамиятда ҳеч нарсага ярамайсан. Одам ишламаганидан кейин қанақа пул бўлиши мумкин? Лекин ҳозир ёшлар учун ундан ҳам бешбаттарроқ. Улар олган сабоқларига ишониб ҳаётга кириб келадилар, ҳаёт эса уларнинг бошига зарба туширадики иш тополмай қоладилар».

Нью-Йорк штатининг Буффало шаҳридан бўлган йигирма беш яшар Эйлин Стефанякни олиб кўрайлик. У яқинда коллежни тамомлаб чиқиб санъат бакалаври деган унвон олди. Лекин ҳозир Эйлиннинг санъатга ҳеч қанақа алоқаси йўқ. У штатсиз ишчи бўлиб кун кечираётганлиги учун ҳам ўзини бахтли санайди. «Менинг отам, — деб ҳикоя қилади у, — бутун умри мобайнида шундай деб ҳисоблайди: агар сен камбағал бўлсанг бунга ўзинг айбдорсан. Негаки ўзинг ҳаракат қилмайсан. Аммо ахир бу тўғри эмаску. Яқинда отамнинг бошига тўсатдан кулфат тушди. 47 ёшида отам ишсиз қолди. Эндиликда у кишининг ўтмишдаги хизматлари ҳам, жуда улкан тажрибаси ҳам, иш қидириш учун бўлган астойдил интилишлари ҳам одамни фалокатдан қутқара олмаслигига ўз тажрибасида ишонч ҳосил қилди. Иш топилмайди. Коллежни тамомлаб чиққанимдан кейин нима билан шуғулланиш тўғрисидаги умид-орзуларим ҳам пучга чиқди. Эримнинг аҳволини ҳам дуруст деб бўлмайди. Ахир, коллежда беш йил мобайнида таълим олгандан кейин юк ортишдан иборат тасодифий иш ҳақи билан кун кечириш осонми?».

Америкалик ишсизларнинг бу аччиқ сўзлари уларнинг шахсий фожиалари тўғрисидагина эмас, балки Америка экономикасининг заифликлари ғоят чуқурлашиб кетганлиги тўғрисида хар қандай статистика маълумотларидан кўра яхшироқ хабар бериб турибди. Лекин иқтисодий тушкунлик тўғрисидаги оддий рақамлар ҳам жаҳонда ўзининг меҳнатини нимага сарфлашни билолмайдиган кишиларнинг азоб-уқубатидан кўра кўпроқ азоб-уқубат йўқлиги тўғрисида яққол далолат бериб турибди. «Бизнинг миллатимиз, — деб таъкидлайди «Нью-Йорк таймс» газетаси, — иккинчи жаҳон урушидан кейин ўтган вақтдан буён энг оғир иқтисодий тушкунликни бошидан кечирмоқда. Миллатимиз иш тополмаётган америкаликларнинг сони кишини даҳшатга соладиган даражада ортиб бораётганлиги, иш топиш эҳтимоли йўқлиги, бу боши берк кўчадан қутулиб чиқиш иложи йўқлигидан ана шу гирдобга дучор бўлмоқда».

АҚШ Меҳнат министрлиги февраль ойининг бошида шу йил январь ойида ишсизлар сони 7 миллион 529 минг кишига етди, деб эълон қилган эди. Бу — мамлакатдаги бутун ишчи кучининг 8,2 процентига тенг келади. Урушдан аввалги вақтлардан буён Қўшма Штатларда ишсизлик шу қадар юқори даражада бўлмаган эди. Сенатор Эдвард Кеннеди ана шу маълумотларни «маъмуриятнинг иқтисодий сиёсати тўла барбод бўлганлигининг кишини ҳаяжонлантирувчи янги далили» деб атади. Лекин ана шу рақамлар ҳам Қўшма Штатлар дучор бўлган иқтисодий тушкунликнинг бутун асоратини очиб беролмайди.

Биринчидан, расмий маълумотлар камайтириб кўрсатилган. Турли-туман бюрократик найранглар оқибатида юз минглаб ишсизлар Меҳнат министрлиги статистикасига кирмай қолаётир. Иккинчидан, бу статистика қисман ишсиз юрган кишиларни ҳисобга олмайди. Ваҳолонки, қисман ишсиз юрган кишилар ҳозир 3,8 миллионга боради. Учинчидан, ўртача маълумотларнинг ортида Америка меҳнаткашларининг энг кам ҳақ оладиган категорияларининг ачинарли аҳволи кўзга кўринмай қолади.

Масалан, ишлаб чиқаришда ишлаётган кишилар орасида ишсизлар ўртача кўрсаткичдан анча кўпроқдир — 11 процентга боради. Негрлар орасида ишсизлар янада юқорироқдир — 13 процентдан ҳам ортади. ёшлар орасида эса ҳатто 25 процентдан ҳам ортиқдир. Ишлаб чиқариш айниқса оғир тушкунликка учраган. Айрим саноат шаҳарларидаги аҳвол бундан ҳам ёмонроқ. Масалан, маҳаллий журналист Уильям Серрин автомобиль саноати маркази Детройтда ҳозирги турмушни тасвирлаб, бундай деб ёзади:

Ишсизлик ўрта ҳисобда 18 процентни ташкил этади ва тобора ўсмоқда. Негрларнинг маҳаллалари жойлашган районларда истиқомат қилувчиларнинг кам деганда тенг ярми ишсизлардир. Меҳнат биржаларида ва ишсизлар учун озиқ-овқат талонлари бериладиган кассаларнинг ёнида тонг отмасдан анча илгарироқ одамлар саф тортиб турадилар. Ҳозирги пайтда Детройтда ҳаётнинг ҳеч қадр-қиммати қолмади.

Ишсизлик билан инфляция бамисоли катта йўлда турган иккита қароқчидек оддий америкаликнинг бор-йўғини талаб кетмоқда. Ишсизларнинг ҳам. ҳозирча ишлаб турган бўлсада, реал иш ҳақи камайиб кетаётган кишиларнинг ҳам турмуш даражаси ой сайин тобора пасайиб кетмоқда. «Бундай аҳвол, — деб ташвишланиб ёзади биржачиларнинг органи «Уолл-стрит жорнэл», — аҳоли гуруҳлари ўртасида, хусусан ишсизлар кўпроқ бўлган аҳоли гуруҳлари ўртасида, масалан, ишсизлар 38 процентни ташкил этган негр ёшлари ўртасида социал ғалаёнлар пайдо бўлиши хавфини туғдирмоқда».

Америка буржуазиясини 30-йиллардаги «буюк кризис» хавфи даҳшатга солмоқда. Газеталар очяланғоч қолган кишиларнинг Вашингтонга бўлган юришларини тез-тез эсга солмоқда. Ҳукмрон синфлар автомобиль саноатидаги ишсизларнинг жуда катта армиясидан бўлган бир неча минг киши 5 февралда АҚШ пойтахтига келиб ўзларининг меҳнат қилишга бўлган ҳуқуқлари тўғрисидаги талабларини қўллаб-қувватлаб жуда катта намойиш ўтказганликларидан очиқдан-очиқ чўчиб қолдилар.

1975-76 молия йили бюджети лойиҳасида ҳамда ҳукумат томонидан конгрессга тақдим этилган иқтисодий докладда экономикадаги аҳволнинг оғирлиги ва унинг яқин орада яхшиланишига умид йўқлиги очиқдан-очиқ таъкидлаб ўтилган. Ҳукуматнинг инфляцияни тўхтатишга эришиш тўғрисидаги қайта-қайта берган ваъдасига қарамай, 1975 йилда нарх-наво 11,3 процент ўсиши ва ишсизлик янада кучайиши кутилмоқда.

Содир бўлаётган воқеаларнинг синфий моҳияти кўзга яққол кўриниб турибди. Америка монополиялари ўзининг ғаразли мақсадларида ижтимоий маҳсулотнинг қайта тақсимланиши учун ҳамда мамлакат ичкарисида ҳам, ундан ташқарида ҳам ўз позициясини мустаҳкамлаш учун давлатдан фойдаланиб келмоқда.

Америка капиталистлари кўп миллионли ишсизлар армиясининг ёрдами билан уларни эзиш даражасини кучайтиришга ва кўпроқ фойда кўришга муваффақ бўламиз, деб мўлжалламоқдалар. Лекин «Уолл-стрит жорнэл» бекорга хавфсирамайди. Улар чучварани хом санашлари ва бунинг ўрнига «социал портлаш» учун шарт-шароитлар яратишлари мумкин.

Г. ШИШКИН,
(ТАСС мухбири).
Нью-Йорк.

МАККАЖЎХОРИКОРЛАР, СИЗЛАРНИ МУСОБАҚАГА ЧОРЛАЙМИЗ!

ҲАР ГЕКТАРДАН 100 ЦЕНТНЕРДАН ДОН УЧУН

Ўзбекистонга баҳор келди. Ҳамма жойда ер экишга тайёрланмоқда, эртаги экинлар экишга киришилди. Яқин кунларда маккажўхорикорлар ҳам ўз агрегатларини далага олиб чиқадилар. Механизаторларимизнинг ҳар бири бу дақиқани юксак масъулият ҳиссига тўлган ҳолда кутиб турибди, экишни юксак сифат билан ўтказиш, ҳосилга мустаҳкам замин яратиш учун тараддуд бормоқда. Ўтган йили бизнинг бригадаларимиз ҳар бир суғориладиган гектар майдондан 80-85 центнердан маккажўхори дони етиштирдилар. Бироқ бу кўрсаткич — чегара эмас. Ҳозир вужудга келтирилган имконият далалардан бундан кўра кўпроқ миқдорда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ва ҳом ашё олиш имконини беради. КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати биз, қишлоқ меҳнаткашларини шунга даъват этади. Ҳар бир хўжаликда юксак ҳосил деҳқонлар билак кучи билан етиштирилади.

«Фарғона» совхози Мирзачўлда жойлашган. Бу хўжалик пахта етиштиришга ихтисослашган. Беш йилликнинг тўрт йилида давлатга 60 минг тоннага яқин пахта топширилди ва беш йиллик программа ортиғи билан адо этилди. Эндиликда коллектив 18 минг тонна — ўртача ҳар гектардан 30 центнердан пахта етиштиришга қарор қилди. Бу — ҳосилдорликда эришилган ўртача йиллик кўрсаткичдан 5 центнер кўпдир.

Биз, маккажўхорикорлар пахтакор дўстларимиздан орқада қолишни истамаймиз. Шунинг учун маккажўхори экиладиган 300 гектар майдоннинг ҳар гектаридан ўртача 100 центнердан дон олишни олдимизга мақсад қилиб қўйдик. Силос учун ажратилган майдонлардан гектар ҳисобига ўртача 450-500 центнердан кўкпоя йиғиштириб олишни мўлжаллаяпмиз.

Мана иккинчи йилдирки, совхозда дон ва озуқа етиштиришга ихтисослашган бўлим бор. Бу бўлим далаларида 568 гектар майдонда маккажўхори етиштирилади. Бутун массив фермаолди алмашлаб экиш схемасига киритилди. Бизнинг тажрибамиз ва бошқа хўжаликлар практикаси шуни кўрсатиб турибдики, Мирзачўл ерларидан 100 центнердан маккажўхори дони ҳосили олиш мумкин экан. Бунинг учун фақат ишбилармонлик ва маҳорат кўрсатиш, ишга чинакамига кириш талаб этилади. Суғориладиган ерлар, минерал ва органик ўғитлар, маккажўхори етиштириш ва ҳосилни йиғиб олиш учун зарур бўлган машиналар ўз режаларимизни муваффақият билан рўёбга чиқаришимизга имкон беради. Ўйлаймизки, суғориладиган ҳамма майдонларда ҳар гектаридан 100 центнердан маккажўхори ҳосили олиш бугунги кунда норма бўлиб қолиши керак. Бинобарин, деҳқоннинг суғориладиган ерга сарфлаган меҳнатини саҳийлик билан оқлайдиган маккажўхоридан бўлак экинни топиш қийин. Маккажўхори дон ва озуқани кўпайтиришнинг энг катта резервидир, шунинг учун бу экинни етиштиришга ниҳоятда қунт ва диққат-эътибор керак.

Меҳнатни ташкил этиш кўп жиҳатдан ишнинг муваффақиятини белгилаб беради. Ихтисослашган бўлим тузилиши ер, техника, ўғитлар ва бошқа моддий-техника воситаларидан самаралироқ фойдаланиш учун имкон яратди. Биз кам ишчи кучи бўлгани ҳолда кўп миқдорда маҳсулот етиштирмоқдамиз. Ҳозир ҳар бир ишчига ўртача 15 гектардан суғориладиган ер бириктириб қўйилган. Ўтган йилдагига қараганда тенг баравар оширилган бу норма механизаторларнинг ўзлари киритган таклиф асосида қабул этилди. Ҳисоб-китоблар шуни кўрсатиб турибдики, ҳар бир ишчи ҳисобига 79 тонна дон ва 315 тонна силос етиштирилади. Бу маҳсулот нархи 9 минг сўмдан ортиб кетади.

Бўлим составида 5 та комсомол-ёшлар бригадаси тузилган. Ҳар бир бригадага 110-120 гектардан ер бириктирилган. Бригадаларда машиналарнинг ҳамма зарур хили — тракторлар, сеялкалар, культиваторлар, дон ва кўкпояни йиғиштириб оладиган комбайнлар бор. Бу техникани ўн иккита тажрибали механизатор ҳамда яқинда курсларни тамомлаган 6 та ёрдамчи бошқаради. Бўлимда бир неча уста — мураббийлар бор. Тракторчилардан Азим Қистибоев, Аҳмаджон Мирзаев, сувчилардан Ҳайдар Усмонқулов, Сирожиддин Худойқуловлар шулар жумласидандир. Маккажўхорикорларимизнинг кўпчилиги бир неча касб эгаси. Шундай бўлиши энг зарур пайтда механизаторларни уларнинг меҳнати жуда керак бўлган жойга қўйиш имконини беради.

Бўлим, унинг барча бригадалари февраль ойидаёқ экиш техникаси ва культиваторлар ремонтини тугалладилар. Кузги-қишки даврда карталарни текисладик, далаларга яхоб суви бердик. Ҳозир механизаторларимиз ерни экишга тайёрламоқдалар. Биз ўғитларни тўғри солишга катта аҳамият берамиз.

Экишни гибрид уруғлик билан ўтказамиз, ҳар бир гектарда 52-55 минг туп ўсимлик сақлаб қолишга эришамиз. Март ойининг учинчи ўн кунлигида маккажўхори далаларида экиш ишларини тўла тугаллашни мўлжаллаб турибмиз. Суғориладиган майдонларимиз кенг — ҳар бири 45-70 гектардан. Техника айланиши учун имконият бор. Механизаторлар техникадан юксак унум билан фойдаланишади, ишнинг аъло сифатли бўлишига эришадилар. Ниҳолларни парвариш қилиш, озиклантириш ва вегетация даври суғоришини ўз вақтида ўтказамиз. Майсалар униб чиққач, ернинг юмшоқ ҳолатда бўлишини таъминлаймиз.

Сирдарёдаги «Малик» совхози тажрибаси аосида силос учун маккажўхорини озуқа лавлаги ёки беда билан аралаштириб экишни кенг қўллаймиз. Аралаш экилган майдоннинг ҳар гектари бир ярим, ҳатто икки баравар кўп озуқа бирлиги беради. Бригадалар маккажўхори ва унга аралаштириб экиладиган бошқа экинларнинг уруғликларини ерга ўз вақтида ташлаш учун сеялкаларни ускуналаб қўйдилар. Бизнинг қўриқ хўжалигимиз сут комплексига эга бўлиб, унда 900 бош қорамол бор. Ўтган йили ҳар бир сигирдан 2765 килограммдан сут соғиб олинди. Эндиликда чорвадорларимиз ҳар бир сигирдан соғиб олинадиган сутни 3200 килограммга етказишга сўз беришган. Биз ўз навбатида фермани ширали ва аралаш озуқа билан тўла таъминлаймиз.

Маккажўхоридан энг юқори ҳосил олиш учун кураш деҳқонларнинг ғоят муҳим вазифасидир. Давлат техника, ўғитлар, уруғликлар билан керагича таъминлаб турибди. Мелиорация ишларига жуда катта маблағ сарфламоқда. Биз ҳар бир гектар ердан, айниқса суғориладиган ерлардан юксак самара олинишини таъминлаш, маккажўхори ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни тинмай кўпайтириб бориш учун қўлимиздан келган ҳамма ишни қилмоғимиз керак. Бўлимимиз бригадалари ҳар гектар майдондан 100 центнердан маккажўхори дони етиштириш учун курашадилар. Бундай кўрсаткичга Ўзбекистон ва бошқа республикаларнинг илғор коллективлари илгариёқ эришганлар. Бизнинг назаримизда, суғориладиган ерлардан олинадиган бундай ҳосилдорлик норма бўлиб қолиши зарур.

Биз Украина, Тожикистон, Туркманистон, Молдавия иттифоқдош республикалари, Қозоғистоннинг жануби, Краснодар ўлкаси, Ростов области бригадалари ва звеноларини бу йил ҳар гектаридан 100 центнердан маккажўхори дони ҳосили олиш учун социалистик мусобақага чақирамиз. Қадрли дўстлар, келинг, колхоз ва совхозларнинг барча резервларини ишга солайлик, мамлакатимизда маккажўхори етиштиришни кескин даражада кўпайтириш учун ўз кучимизни аямайлик.

О. НУРМАТОВ,
«Фарғона» совхози ихтисослашган бўлими бошқарувчиси.

Х. УСМОНҚУЛОВ,
Э. НУРМАТОВ,
бригада бошлиқлари.
Оқ олтин райони, Сирдарё области.
Ўзбекистон ССР.

ЎЗБЕКИСТОН ДЕҲҚОНЛАРИ 1975 ЙИЛДА I МИЛЛИОН 50 МИНГ ТОННА МАККАЖЎХОРИ ДОНИ ЙИҒИШТИРИБ ОЛИШНИ МЎЛЖАЛЛАМОҚДАЛАР.

Ўзбекистон ССРда маккажўхори майдонларининг, ҳосилдорлик ва маккажўхори ялпи ҳосилининг ўсиши.

ВАЗИФАНИНГ УДДАСИДАН ЧИҚАМИЗ

Ўзбекистон колхозлари ва совхозларининг кўп йиллик тажрибаси суғориладиган зонада маккажўхори етиштирган деҳқоннинг меҳнати баракали бўлишини, экинни яхши парвариш қилса, мўл ҳосил кўтариш, маҳсулот бирлигига сарф-ҳаражатни камайтирган ҳолда ялпи ҳосилни ошириш мумкинлигини исботлади.

Дон хўжалигини ривожлантириш тўғрисида республика партия ташкилотининг кун сайин ғамхўрлик қилиши туфайли маккажўхорига эътибор тубдан яхшиланди. Ўзбекистон комсомоли икки мингта ихтисослашган бригадалар тузди. Улар кейинги йилларда маккажўхоридан муттасил мўл дон ҳосили кўтармоқдалар. Ҳар бир областда пешқадам хўжаликлар базасида илғор тажриба мактаблари ташкил этилди. Любовь Ли, Найни Маматқодиров, Тўра Қулсоатов сингари юқори ҳосил усталари бу мактабларга бошчилик қилишди. Новаторлар мактабларини кўпчилик механизаторлар битириб чиқишди.

Буларнинг ҳаммаси яхши натижалар берди. Ўтган йили республика хўжаликлари 1973 йилдагидан 123 минг тонна кўп, яъни 454 минг тонна маккажўхори дони етиштириб олдилар. Республика бўйича ҳосилдорлик ўрта ҳисобда гектар бошига 56,3 центнерга кўтарилди. Ҳолбуки, 1971 йилда ҳар гектар ердан 26,1 центнердан ҳосил олинган эди. Андижон области маккажўхорикорларининг муваффақиятини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Кейинги икки йил мобайнида бу ерда ҳосилдорлик гектар бошига 63-70 центнерга етди. Тошкент областидаги ихтисослаштирилган бригадалар 63,6 центнердан ҳосил кўтаришди. Қорақалпоғистон АССР, Наманган, Сирдарё, Бухоро, Самарқанд, Хоразм ва Жиззах областларида маккажўхори етиштириш сезиларли даражада ўсди.

171 бригада 80-100 центнер ҳосилдорликка эришди. 57 бригада 100-120 центнердан хирмон уйди. Пахтачи районидаги «Коммунизм» колхозининг Ҳасан Абдиев, Андижон районидаги Навоий номли колхознинг Абдуҳамид Машарипов, Свердлов номли колхознинг Ўрмон Ғаффоров, Куйбишев номли колхознинг Абдуҳамид Турдиев, Қўрғонтепа районидаги «Савай» совхозининг Найни Маматқодиров, Марҳамат районидаги Свердлов номли колхознинг Комил Аҳмедов, Сариосиё районидаги Калинин номли колхознинг Ўлмасхон Ёрова, Охунбобоев районидаги Ленин номли колхознинг Неъмат Каримов, Хонқа районидаги Охунбобоев номли колхознинг Собир Қаландаров, Қува районидаги «Коммунизм» колхозининг Тошпўлат Холбўтаев бошлиқ маккажўхорикорлик бригадалари ана шулар жумласидандир.

Найни Маматқодиров бундан беш йил муқаддам маккажўхорикорлик бригадасига бош бўлган эди. Бригадага юз гектар суғориладиган ер ажратиб берилган. Коллектив дон ҳосилдорлигини йил сайин ошириб борди. Беш йил мобайнида ҳосилдорлик 60 центнердан 116 центнерга кўтарилди. Маккажўхори гибридининг тўғри танланиши, механизация воситаларидан моҳирона қўлланилиши, ерни экишга тайёрлаш, уруғни экиш, экинни парвариш қилиш, ҳосилни йиғиб-териб олиш билан боғлиқ бўлган барча жараёнларнинг пухта бажарилиши туфайли шундай юксалишга эришилди.

Юқори дон ҳосили олиш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларига кўра ғолиб чиққан ўзбекистонлик ўттиз нафар маккажўхорикор Ғалаба Байроғи олдида суратга тушиш ҳуқуқини қўлга киритди. Ўн иккита илғор коллективга Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети, республика Қишлоқ хўжалик ва Совхозлар министрликларининг кўчма Қизил байроқлари берилди. Бригадаларнинг 50 дан зиёд аъзоси ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Олтин бошоқ» нишонлари билан мукофотланди. Новаторлиги ва юксак ишлаб чиқариш муваффақиятларига эришганлиги учун Пахтачи районидаги «Коммунизм» колхозининг бригадири Ҳасан Абдиев Ленин комсомоли мукофотининг лауреати бўлди.

Республикада қабул қилинган схемага кўра, колхозлар ва совхозлар ҳар йили барча экин майдонлари учун юқори сифатли гибрид уруғлиги билан таъминланмоқда. Бундай уруғликлар иккинчи группадаги 28 та ихтисослаштирилган уруғчилик хўжаликларида етиштирилган. Тўққизинчи беш йилликнинг ўтган тўрт йили мобайнида бу хўжаликлар 31,7 минг тонна гибрид ва навли уруғлик етказиб бердилар. Бу, планга нисбатан 104 процентни ташкил қилади. Элита материалларини илмий-тадқиқот муассасалари ҳамда биринчи группадаги элита уруғчилиги хўжаликлари етказиб бермоқдалар.

Республикада маккажўхори майдонлари йил сайин кенгаймоқда. Бу жараён 1975—1980 йилларда айниқса тезлашади. Шу муносабат билан уруғчилик хўжаликларини кенгайтириш ҳамда гибрид уруғлиги ишлаб чиқариш ва тайёрлашни кўпайтириш тадбирлари кўрилмоқда. Шу йилиёқ 1974 йилдагидан бир ярим баравардан ҳам ортиқ «ВИР-338 ТВ» уруғлиги олиш мўлжалланмоқда. Бироқ бу ўринда шундай бир муҳим проблема кўндаланг бўлади: тобора кўпайиб бораётган гибрид ва навли маккажўхори етиштиришни қандай тезлаштириш керак? Республикада эски жиҳозлар билан таъминланган ягона калибрловчи завод бор. Яна шундай типдаги корхона қуриш ниҳоятда зарур. Бундай корхонани замонавий юксак унумли техника билан жиҳозлаш керак. Шу билан бирга, уруғчилик хўжаликларини дон туйиш механизмлари, калибрловчи машиналар, қуритиш ускуналари билан тўла таъминлаш масаласини тезроқ ҳал қилиш зарур.

Республика Тайёрлаш министрлиги ҳозирданоқ бу йилги баракали ҳосилни қабул қилиб олиш тўғрисида қайғуриши керак. Чунки ўтган йили кузда тайёрлов пунктлари маккажўхорига тўлиб-тошиб кетган эди.

Қишлоқ хўжалик илмий-тадқиқот муассасалари бегона ўтларга қарши ишлатилувчи, бошқа экинларнинг ҳосилига зарар етказмайдиган янги гербицидлар ишлаб чиқариш устида олиб бораётган изланишларини жадаллаштиришлари зарур.

Маккажўхори ҳосилини йиғиб-териб олиш етарли механизациялашмаганлиги ташвишлантирарли ҳолдир. Кўп ҳолларда юқори дон ҳосили етиштирган бригадалар комбайнлар етишмаслигидан ҳосилни тез ва нобудгарчиликка йўл қўймай йиғиштириб ололмаётирлар. Қўлда ўриб олиш ва сўтани тозалашга жами меҳнатнинг учдан икки қисми сарфланмоқда.

Республика маккажўхори комбайнлари парки бой эмас. Хўжаликлар йил сайин бераётган буюртмаларни «Союзсельхозтехника» камайтириб юбормоқда. Лекин шу қисқартирилган миқдор ҳам етиб келмаяпти. Масалан, бу йилги ажратилган машиналарнинг ўзини ҳисобга олганда ҳам мингта кам комбайн олдик. «Союзсельхозтехника» Бутуниттифоқ бирлашмаси бу масалани кечиктирмай ҳал қилиши керак.

Механизаторларнинг комбайнларга нисбатан эътирозлари ҳам бор. Суғориладиган ерларда етиштирилган маккажўхори баланд ўсади. Агрегатнинг ишчи органлари уларни ўришга мослашмаган. Кучли тракторларга ўрнатилган комбайнларни секин юргизишга тўғри келадики, бу ҳол сменалик иш унумини кескин пасайтириб юборади. Мавжуд комбайнларда ўрилган маккажўхори сўталарининг бир қисми ерга тўкилиб қолади, қолган бир қисми эса поясидан ажралмай, силос массасига қўшилиб кетади. Бунда 12-15 процент нобудгарчиликка йўл қўйилади. Конструкторлар ана шу ташвишли фактдан кўз юммасликлари лозим. Бизга юксак унумли ва юқори сифатли машиналар керак.

Бу йил донга экиладиган маккажўхори майдони республиканинг ҳамма районларида кенгаяди. Ўтган йилдагидан қарийб икки баравар кўп, яъни 1 миллион 50 минг тонна дон етиштириш мўлжалланмоқда. Ҳосилдорлик ўрта ҳисобда 70 центнерга етади. Ҳозир барча хўжаликларда бу масъулиятли вазифани муваффақиятли ҳал этиш учун мустаҳкам асос яратилмоқда.

Маккажўхори дони етиштиришни кўпайтиришнинг энг муҳим резервларидан бири такрорий экин экишдир. Суғориладиган ер, вегетация даврининг узунлиги Ўзбекистоннинг жанубидаги кўпчилик областларда бир майдонда икки марта ҳосил етиштириш имконини беради. Бундай майдонларда олдин кузги арпа ёки буғдой етиштирилиб, кейин дон учун маккажўхори экса бўлади. Ўтган мавсумда Термиздаги «Қизил юлдуз» ва «Октябрь 40 йиллиги» колхозлари ҳар гектар ердан 41 центнердан арпа ва 60—70 центнердан маккажўхори дони, яъни 100 центнердан зиёд ҳосил кўтардилар.

Беш йилликнинг якунловчи йилида бир миллион тоннадан зиёд маккажўхори дони оламиз! Ўзбекистон деҳқонларининг жанговар шиори ана шундай. Республика деҳқонлари бу юксак мақсадни рўёбга чиқариш йўлида бутун куч ғайратларини сарфлайдилар.

А. УРКИНБОЕВ,
Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министрининг биринчи ўринбосари.

(«Сельская жизнь» газетаси, 14 март).

КОЛХОЗЛАР ВАКИЛЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

Колхозчиларнинг Бутуниттифоқ III съезди қарорига мувофиқ районлар, областлар, ўлкалар ва республикаларда тузилган 2417 колхозлар кенгаши ишлаб турибди. Уларга колхозларнинг, совет, қишлоқ хўжалик органларининг, илмий муассасаларнинг 85 мингдан ортиқ вакили сайланган.

Барча Иттифоқдош республикалар колхозлар кенгашларининг вакиллари 14 март куни Москвага, Союзлар уйининг Колонна залига ўзларининг биринчи йиғилишига тўпландилар. Йиғилиш иш якунларини муҳокама қилишга ва Колхозлар кенгашларининг ҳозирги босқичдаги вазифаларига, Колхозларнинг Иттифоқ Кенгашини сайлашга бағишланди.

К. Т. Мазуров, Д. С. Полянский, А. Н. Шелепин, М. С. Соломенцев ўртоқлар, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари З. Н. Нуриев, КПСС Марказий Комитети қишлоқ хўжалиги бўлими мудирининг биринчи ўринбосари В. А. Карлов, КПСС Марказий Комитети қишлоқ хўжалиги бўлими мудирининг ўринбосарлари И. К. Капустян, Н. П. Руденко, СССР ва РСФСР министрлари, КПСС Марказий Комитетининг, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети, Марказий министрликлар ва идораларнинг масъул ходимлари йиғилиш президиумига чиқадилар. Президиумда колхоз қишлоғининг донгдор кишилари, ишлаб чиқариш илғорлари, олимлар ҳам ўтиришибди.

Йиғилиш қатнашчилари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайладилар.

«Колхозлар кенгашларининг иш якунлари ва вазифалари тўғрисида» КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР қишлоқ хўжалиги министри, Колхозлар Иттифоқ Кенгашининг раиси Д. С. Полянский доклад қилди. У колхоз қишлоғининг вакилларига партиямиз Марказий Комитетидан ва КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневдан, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советидан салом топшириб, Ватан ва Ленин партияси ишига хизмат қилишдек олижаноб ишда уларга эзгу тилаклар билдирди.

КПСС Марказий Комитетининг 1965 йил март Пленуми тарихий қарорлари, шу Пленумда ўртоқ Л. И. Брежневнинг «СССР қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг энг зарур тадбирлари тўғрисида»ги доклади қишлоқда ҳозир эришган ва эришаётган барча муваффақиятларимизга мустаҳкам замин яратди, деб таъкидланди докладда. Шу Пленумда ҳозирги босқичда партия аграр сиёсатининг асослари ишлаб чиқилди, шу асослар Марказий Комитет кейинги пленумларининг қарорларида, партия XXIII ва XXIV съездларининг Директиваларида ривожлантирилди.

Қишлоқ хўжалиги бутун товар маҳсулотининг ярмига яқинини ҳозир колхозлар етиштириб бермоқда. Эндиликда колхоз ишлаб чиқаришини ривожлантиришда, қишлоқда социал-иқтисодий ўзгартишларни амалга оширишда колхозлар кенгашлари муҳим роль ўйнамоқда.

КПСС Марказий Комитети 1974 йил декабрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати умумхалқнинг меҳнат ва сиёсий жўшқинлигини кучайтириб юборди, социалистик мусобақани кенг қулоч ёздирди. Мамлакат меҳнаткашлари Улуғ Ғалабанинг 30 йиллигини янги муваффақиятлар билан, аъло ишлаш билан кутиб олишга ҳозирлик кўрмоқдалар. Бу йил қишлоқ меҳнатчилари ўтган йилдагига нисбатан 10 миллиард сўмлик кўп ялпи маҳсулот етиштиришлари, дон, гўшт, сут, деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа ҳамма маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлашни янада оширишни таъминлашлари лозим. Пировардида Д. С. Полянский Колхозлар кенгашлари вакиллари йиғилиши номидан, барча қишлоқ меҳнатчилари номидан қишлоқ хўжалиги ходимлари беш йилликнинг якунловчи йили топшириқлари тўла ва ошириб бажарилишини таъминлаш учун бутун куч-ғайратни ишга соладилар, деб КПСС Марказий Комитетини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневни ишонтирди.

Колхозлар Иттифоқ Кенгаши ва унинг президиуми сайланди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР қишлоқ хўжалиги министри Д. С. Полянский Колхозлар Иттифоқ Кенгашининг раиси қилиб сайланди.

Йиғилиш қатнашчилари баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советига мактуб йўлладилар.

(ТАСС).

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

ҚИЗИЛ БАЙРОҚ БАМ ҚУРУВЧИЛАРИ ҚЎЛИДА

ТИНДИНСКИЙ (Амур области). БАМнинг марказий участкасида ишловчи механизаторлар, дурадгорлар, қидирувчилар, йўл монтёрлари ўз ҳамкасблари — «БАМстроймеханизация» трестига қарашли 116-механизациялаштирилган кўчма колонна ишчиларини юксак мукофот билан қутлаш учун бугун «Юность» клубига келишди. 1974 йилда меҳнатда катта муваффақиятларга эришганлиги учун бу коллективга Байкал—Амур магистрали қурилишида биринчи бўлиб КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи топширилди.

РЕВОЛЮЦИОНЕР НОМИ БИЛАН

ВЛАДИВОСТОК. Узоқ Шарқ денгиз пароходчилиги флотига «Зиновий Соловьев» деб аталган янги теплоход қўшилди. Бу океан теплоходи СССРнинг буюртмаси билан Польша халқ республикасининг кемасозлик корхоналарида қурилган. Кема юксак навигацион сифатларга эга бўлиб, ҳар хил юкларни ташиш учун мўлжаллангандир.

Океан лайнерига революционер Зиновий Петрович Соловьевнинг номи берилган. Бу революционер 1917 йилда Москвада қуролли қўзғолон тайёрлашда актив қатнашган эди.

БИРОДАРЛАШГАН ШАҲАР ШАРАФИГА

ЙОШКАР-ОЛА. Йошкар-ола шаҳар Советининг ижроия комитети республика пойтахтидаги микрорайонлардан бирини халқ Венгриясининг область маркази, бrandоодарлашган шаҳар бўлмиш Сомбатхей номи билан аташ тўғрисида қарор қабул қилди. Қардош мамлакат фашист босқинчилардан озод қилинганлигининг 30 йиллигини нишонлаш юзасидан, мари ва венгер халқлари ўртасидаги мустаҳкамланиб бораётган дўстлик шарафига ана шундай қарор қабул қилинди.

Айни маҳалда ВХРдаги Сомбатхей шаҳрида «Йошкар-Ола» деб аталган уй-жой райони қурила бошланди.

ПАХТА ДАЛАСИ — ИМТИҲОНЧИ

АШХОБОД. Пахта териш машиналарини ингичка толали пахта ҳосилини теришда уч йилдан буён давом этаётган синов якунларини чиқариш юзасидан иттифоқ идоралараро комиссияси бу ерда ўз ишини тамомлади.

Узбек инженерлари яратган икки қаторли шпинделли «ХВН-1,2А» маркали агрегат энг яхши машина эканлиги аниқланди. Комиссия ана шу машинани кўплаб ишлаб чиқаришга киришишни, уни ишлаб чиқаришга кенг жорий қилишни тавсия этди.

Тошкент области Урта Чирчиқ районидаги икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ким Пен-Хва номли колхозда қўзилатиш мавсуми муваффақиятли олиб борилмоқда. Суратда: илғор чўпонлардан Т. Шолбоев ва А. Қодиров бригадир А. Алтаев (ўртада) билан қўзиларни кўздан кечиришмоқда.

Г. Пун фотоси, (ЎзТАГ).

Ахборот Янгиликлар Хабарлар

КЕЧАГИ ПОЧТАДАН

КОНВЕРТЛАРДА ЎЗБЕКИСТОН

Мамлакатимизда расмли конвертлар чиқарила бошланганига қарийб 20 йил бўлди. Бу вақт ичида қанчадан-қанча мўйқалам усталари конвертларни нафис ва бежирим бўлишига хисса қўшдилар. Ҳозир йилига 800 нусхадан ортиқ маркали конверт чоп этиляпти. Уларда мамлакатимиз шаҳарларининг диққатга сазовор жойлари, илм-фан ва маданият, санъат ҳамда совет кишиларининг меҳнат самараларига бағишланган ранг-баранг расмлар ўз аксини топмоқда. Конвертларда шунингдек ёшарган Тошкент жамоли ҳам ўз ифодасини топган. Рассом Ю. Кузьмин яқинда «Тошкент» меҳмонхонасининг суратини марка учун мослаб ишлаб берди. Мўйқалам устаси В. Покусаев эса, Богдан Хмельницкий кўчасидаги кўп қаватли биноларни акс эттирибди. Г. Боев чизган расмда Фарғонадаги Улуғбек номли педагогика институтининг биноси тасвирланган.

И. ВАКС.

«НАМАНГАН» ЙЎЛИДА

Наманган область саноат, қурилиш, транспорт корхоналари ва қишлоқ хўжалик илғорларидан 400 киши махсус «Наманган» туристик поезди билан сафарда бўлди. Улар совет халқининг немис фашизми устидан эришган Буюк Ғалабасининг 30 йиллигига қизғин ҳозирлик кўрилаётган қаҳрамон шаҳарларни ҳамда Пятигорск, Ереван, Тбилиси, Ботуми, Сухуми, Гагра, Адлер сингари шаҳарларни зиёрат қилдилар.

Т. СУЛАЙМОНОВ.

ЯНА БИР КОРХОНА

Қашқадарё областининг Қамаши райони марказида ҳозирги кунда маҳаллий саноат корхоналари — пахта тозалаш, ғишт ва бетон заводлари ишлаб турибди. Бу ерда яна бир завод биноси қад кўтара бошлади. Янги корхона қурилиши тугалланиб фойдаланишга топширилгач, йилига 5 минг тонна пахта тозалаш қудратига эга бўлади.

А. РАҲИМОВ.

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИ

Самарқанд областидаги Ингичка кони шахтёрлари учун пешма-пеш янги кўркам уй-жой бинолари қуриб берилмоқда. Шахтада меҳнат қилаётган кончиларнинг 70 дан ортиқ оиласи яқинда бешта икки қаватли ва тўртта саккиз квартирали янги уйларга кўчиб кириб, ҳовли тўйлари ўтказди.

Ҳ. САМАТОВ.

* * *

Шунингдек, редакциямизга самарқандлик **Х. Ҳамроев, С. Қўшоқов,** сурхондарёлик **У. Бекмуродов,** фарғоналик **М Шарипов, С. Саҳобов, Х. Мамадисаев, А. Жумаев,** қашқадарёлик **З. Очилова,** бухоролик **З. Иброҳимов,** оддий солдат **Т. Маматқулов,** хоразмлик **Қ. Иброҳимов,** наманганлик **Ш. Қодиров, Х. Тўраев, А. Абдуғаниев,** андижонлик **Н. Жалилов, Н. Араббоева, К. Иззатуллаев, Ҳ. Ҳамидов,** олмаоталик **Г. Маралбоев,** урганчлик **С. Авезмуротов,** Қорақалпоғистондан **Б. Қурбонбоев, Р. Айтмуродов, Р. Сотимов,** жиззахлик **А. Қўшбоқов,** қўқонлик **А. Ҳакимов,** Тошкент областидан **С. Хожиев, А. Каримов** ва бошқалар ҳам қизиқарли хушхабарлар йўллашган.

БОҒБОН БИЛАН БОҒ ГЎЗАЛ

МАШҲУР БОҒБОН СОЦИАЛИСТИК МЕҲНАТ ҚАҲРАМОНИ МАҲМУД МИРЗАЕВ МАСЛАҲАТ БЕРАДИ

Бу йил баҳор эрта ва яхши келди, мевали ва манзарали дарахт кўчатлари ўтқазиш, гуллар экиш учун шароит қулай бўлди. Лекин ўтган йили кузда ёғингарчилик кам бўлди, қишда ҳам ёлчитиб қор-ёмғир ёғмади. Натижада тупроқ қатламида нам анча камайиб қолди. Бундай шароитда кўчатлар тез ўтқазилса, илдизлари тупроққа чуқур жойлаштирилса, мавжуд намдан яхши баҳраманд бўлиб, бехато кўкаради.

Шу кунларда пахтакорларимиз ерларни экишга тайёрлаяпти, ўғитлар жамғаряпти, техника ремонтини тугаллаяпти. Оқар сувга бўлган талаб нисбатан кам. Кўчатларни тез ўтқазиб олсак, ғўза сув талаб қилгунча янги кўчатзорларни ҳам, мавжуд боғ-токзорларни ҳам бир-икки марта қондириб суғориб оламиз. Республикамиз ҳукуматининг фармойишида бу йил 100 миллион туп дарахт кўчатлари ўтқазиш кўзда тутилган. Ҳар бир район, колхоз, совхоз, давлат хўжалиги, жамоат ташкилотларида бу топшириқ тезкорлик билан ошириб бажарилишини таъминлаш ҳаммамизнинг муқаддас бурчимиздир.

Ўтган йилдагидек, бу йил ҳам оқар сув кам бўлиши кутилмоқда. Модомики шундай экан, янги ўтқазилган кўчатларга ҳам, мавжуд мевали дарахтлар, токларга ҳам дарҳол шакл бериб, танасини оқлаш керак. Шунда ўсимлик танасидаги сув кам буғланади, ёз ойларида уни иссиқ урмайди. Янги боғлар бунёдга келтирилаётган ҳозирги пайтда дуч келган ниҳолларни экавериш ярамайди. Ҳар бир зонанинг ўзига мослаштирилган, районлаштирилган мева дарахти кўчатлари ва токлар бор, ўшаларни танлаб экиш керак. Бундай навлар касалликларга бардошли бўлади, кўп, юқори ҳосил беради. Яхши чангланмайдиган ниҳолларни аралаш экиш ҳам яхши самара бермайди. Шуларни ҳисобга олиб, кўчат ўтқазишда мутахассисларнинг маслаҳатига амал қилиш зарур.

Боғбон — соҳибкорларимиз олдида яна бир муҳим вазифа бор. Мавжуд боғ ва токзорлардаги ўсимликларнинг бир қисми ёшини яшаб бўлиб қуриди, бир қисмини совуқ урди, чорва моллари қисман пайхон қилган боғ ва токзорлар ҳам йўқ эмас. Уларнинг ўрнини тўлдириш шарт. Кўчат нечоғли текис бўлса, мевалар ва узумлар шу қадар кўп бўлади. Боғлар ва токзорларда бир қарич бекорчи ер қолдирмаслигимиз керак. Пахтачиликда бўлгани каби, боғдорчиликда ҳам ҳар қарич ер олтинга тенгдир. Шуни унутмаслигимиз керак. Лекин шундай қилинаётган кезда ўтқазилаётган янги кўчат ёки ток мавжуд мевали дарахтлар ёки токлар жинсига мос келиши зарурлигини унутмаслик даркор.

Кузатишлар ва ўтказилган текширишлар шуни кўрсатдики, мевали боғлар ва токзорларда ниҳоллар сони 20-30 процент етишмайди, ҳар йили унинг ўрни тўлдирилмаслиги оқибатида кўчат сони тобора камаяди, мева, узум ҳам кутилганча кўпаймайди. Бунга қарши қаттиқ кураш олиб боришимиз керак. Пахтакорларимиз ҳар гектар майдонда ҳар қандай шароитда ҳам ғўза тупининг белгиланган қалинликда бўлишини таъминлайдилар, ола чиққан қаторларга қўшимча чигит экадилар, кўчатлар ўтқазадилар. Биз боғбон-соҳибкорлар ҳам шундай қилишимиз керак. Ҳар қарич ер, ҳар туп мевали дарахт кўчати, ҳар туп ток учун кураш ҳаммамизнинг шарафли ишимизга айланиши лозим.

Бу йилги шароитда мевали боғлар ва токзорлар ҳосилдорлигини ошириш, республика қишлоқ хўжалик илғорларининг қурултойида мева ва узум етиштириш юзасидан қабул қилган социалистик мажбуриятларимизни бажариш, боғдорчилик ва узумчиликни янада ривожлантириш учун бир қатор тадбирларни амалга ошириш талаб этилади. Булар қуйидагилардан иборат.

Боғлар ва токзорлар оралиғини иложи борича чуқур шудгорлаш керак, минерал ва органик ўғитлар ҳам тупроқнинг чуқур қатламига солиниши керак. Кузатишлар шуни кўрсатдики, гектарига 2-4 тонна минерал ва органик ўғитлар қоришмаси солинганда кутилганча мева ва узум олиш мумкин. Ўғитланиб, чуқур шудгорланган боғлар ва токзорларда мевалар тўкилмайди, ҳосилдорлик 40 процентгача ошади.

Шу куннинг муҳим вазифаси мевали дарахтлар ва токларни тезликда буташ, шакл беришдан иборат. Бу мева ва узумнинг йирик, ширалик бўлишини таъминлайди. Бултур кузда қондириб суғорилмаган майдонлардаги, айниқса лалмикор ерлардаги мевазор боғлар ва токзорларни баҳор сувига қондириш керак. Ёмғир, булоқ сувларидан фойдаланиш айниқса яхши самара беради. Намни тўла сақлаб қолиш учун эса қатор ораларини механизмлар воситасида юмшатиш лозим.

Яна бир муҳим вазифа — об-ҳаво ва иқлим шароитини ҳисобга олган ҳолда токларни очиб, ишкомларга кўтаришдир. Бу муҳим ишни жанубий областларда шу кунларда бажариш керак. Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областида кейинроқ бажариш маъқул. Ҳали ҳосилга кирмаган ёш токларни ҳамма жойда баравар очиб, ишкомга кўтаравериш зарур.

Самарқанд, Тошкент, Бухоро ва Қашқадарё областларида кишмиш узум олинадиган токлар кўп ўстирилади. Ўшандай токларни гуллаш даврида гибрелин моддаси билан дорилаш керак. Бу ҳосилдорликни тўрт-беш баравар оширади, ҳар гектар ердан 1200-1300 сўмлик қўшимча маҳсулот олиш имконини беради.

Ўтган йилнинг кузи, бу йилги қиш анча иссиқ ва илиқ келди. Оқибатда зараркунандалар кўпайяпти. Унга қарши боғлар, токзорларда профилактик чораларни тезкорлик билан ўтказиш талаб этилади. Боғдорчилик ва токзорликка кетадиган харажатнинг ўртача 40 проценти ҳашоратларни йўқотишга сарфланса, ҳар сўм ҳисобига 10-12 сўм қўшимча даромад олинади. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашни ҳамма жойда бир вақтда ўтказиш зарур. Акс ҳолда заҳарли химикатларнинг таъсири кутилганча бўлмайди.

Шу ўринда бир мисол келтирамиз. Бир жуфт олма қурти бир мавсумда 18 мингтачага кўпайиб, 3 ярим тонна олмага зарар етказади. Фақат ана шундай қуртларнинг йўқотилиши республикамиз бўйича йилига ўртача 50-60 минг тонна олмани сақлаб қолиш имкониятини беради. Боғдорчилик ва токзорчиликда барча турдаги қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш бутун жамоатчилик, хусусан мутахассисларнинг жонажон ишига айланиши даркор.

Фан-техника ютуқлари, илғор тажрибаларни боғдорчилик ва токзорчиликда кенг қўллайлик. Чунки, Калинин районидаги «Ленин йўли» колхози, Тошкент областидаги «Қибрай», «Дўрмон» совхозларида шу йўлдан бориб, ҳар гектар мевали боғдан 15-16 тонна ҳосил олиняпти, бу бошқа хўжаликлар ҳосилдорлигига нисбатан 2-3 баравар кўп. Бу йилги шароитда фан-техника ютуқлари, илғор тажрибаларни кенг қўллаш кўп мева ва узум етиштириб, социалистик мажбуриятларимизни бажаришда ҳал қилувчи роль ўйнайди. Чунки об-ҳаво ва иқлим шароити айрим қийинчиликлар келтириб чиқаришидан кўз юма олмаймиз.

Соҳибкорларимизнинг эътиборини бир муҳим масалага қаратамиз. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм ва бошқа айрим областларда ўтган йили кўмилмай қолдирилиши оқибатида бир қисм токни қишда совуқ олди. Соҳибкорларимиз ана шу совуқ олган токларнинг ўрнини тезпишар, юқори ҳосилли, районлаштирилган, касалликларга бардошли ток кўчатлари ўтқазиш йўли билан қоплашлари, мавжуд токзорларнинг ҳосилдорлигини кўтариш чораларини кўришлари керак. Бусиз зиммага олинган мажбуриятларни бажариш қийин бўлади.

Р. Р. Шредер номидаги Ленин орденли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институти ва унинг жойлардаги филиаллари, кўчат етиштирувчи станциялари ва хўжаликларида республикамиз колхозлари ва совхозлари, боғдорчилик мухлисларига сотиш учун 18 миллион туп навли, юқори ҳосилли мевали дарахт кўчатлари ва токлар тайёрланди. Булар орасида олма, узум, нок, шафтоли, олхўри, гилос, хурмо, уноби (чилон жийда), анор, анжир, ёнғоқ, бодом ва бошқа мевали ҳамда манзарали дарахтларнинг кўчатлари бор. Бу кўчатларни ўтказиш, янги боғлар, токзорлар бунёдга келтиришда олимларимиз хўжаликларга ёрдам беришга тайёр.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00— МОСКВА. 16.45 — ТОШКЕНТ. 16.50 — Қувноқ стартлар. 17.50 —**«Ахборот».** 18.05 — Халқаро панорама (Москва). 18.35 — Идеология ва ҳаёт. 19.05 — **Экран хандаси.** 19.45 — **«Ахборот».** 20.00 — **Марҳабо, талантлар** (Наманган область бадиий ҳаваскорларининг чиқиши). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Дала ишлари кундалиги. 22.40— **Хотира** (телетеатр). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 10.00 — ТОШКЕНТ. 10.05 — Янгиликлар. 10.15 — Мультфильм. 10.30 — **Бор эканда йўқ экан** (бадиий фильм). 11.50— Ўйлаб топ? 13.20 — Ота-оналар учун консультация. 13.50—Концерт. 16.45 — МОСКВА. **Болтиқ осмони** (2-серия). 18.05 — Кино экран янгиликлари. 18.35 — Концерт.. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Мультфильм. 19.45 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 20.45 — Оперетта шинавандалари учун. 21.20 — «Қўшниларимиз». 22.00 —Ўқув кўрсатуви. 22.30 — Концерт. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 18.00 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 16/III да **Спартак.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/III да **Чақмоқ** (12.00), **Лукаш ботир.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 16/III **Ташвишлангманг, онажон** (12.00).

КИНО

Миллионни қандай ўғирлаш керак? — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «НУКУС», «ВОСТОК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Нега бу ҳол рўй берди? — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Бороро қабиласининг сири — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Уч мушкетёр — «ДРУЖБА» (11.00, 14.30, 18.00).

ТОШКЕНТ ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ

халқ хўжалиги соҳалари раҳбар ходимлари ва мутахассисларининг малакасини ошириш учун

ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ ВА ШАРТНОМА ТУЗАДИ

мутахассисликлар: саноат экономикаси ва планлаштириш;

молия ва кредит; илмий-техника ахбороти;

саноат, савдо, қишлоқ хўжалиги ва қурилишда бухгалтерия учёти;

корхоналарни бошқаришнинг автоматлаштирилган системаси;

моддий-техника таъминоти ва савдо экономикаси;

экономика, меҳнатни ташкил этиш ва нормалаш;

Барча фанлар бўйича ўқув план ва программалари, илмий-техника ахбороти тегишли министрлик ва идоралар билан уларнинг тармоқ соҳаларини ҳисобга олган ҳолда келишилади.

Ҳар бир тингловчини ўқитиш 40 сўм.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Олмазор кўчаси, 183-уй.

●

СССР ИЧКИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИ ТОШКЕНТ МАХСУС ЎРТА МИЛИЦИЯ МАКТАБИ

1975—1976 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

МАКТАБ ИЧКИ ИШЛАР БЎЛИМЛАРИГА ЎРТА ЮРИДИК МАЪЛУМОТЛИ БОШЛИҚЛАР СОСТАВИНИ ТАЙЁРЛАЙДИ.

Мактабга ёши 30 гача бўлган Ички ишлар министрлиги органларида ишловчи ходимлар ва армия хизматини ўтаб келган гражданлар қабул қилинади.

Ўқиш муддати — 2 йил.

Ўқиш рус тилида олиб борилади.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 ОКТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

КИРУВЧИЛАР: СССР тарихидан (оғзаки), рус тили ва адабиётидан (иншо, маҳаллий ўрта мактабларни битирганлар баён) имтиҳонлар топширадилар.

Қабул қилинганлар кийим-бош, ётоқхона, бепул овқат, 40 сўм миқдорида стипендия ва бошқа имтиёзлар билан таъминланадилар.

Мактабга киришни хоҳловчилар область ва шаҳар ижроия комитетлари ички ишлар бошқармаларининг кадрлар бўлимига мурожаат қилишлари керак.

Ўзбекистон радиоси коллективи редактор Р. Каримовага укаси

Илҳом УМАРОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдиради.

Риштон лаганлари. С. Безносов фотоэтюди.

СПОРТ ◆ СПОРТ ◆ СПОРТ

КУРАШ АРАФАСИДА

Шу кунларда Тошкентда кўча-кўйда, трамвай, троллейбус ва автобусларда кўпчиликнинг оғзида фақат бир гап. Келаси ҳафтанинг ўрталарида бошланадиган бокс мусобақаси катта-ю кичикни қизиқтириб қўйди. СССР халқлари VI спартакиадаси эмблемаси фонида чарм қўлқоп тасвирланган афишалар бокс ишқибозларини 19—30 март мобайнида республикамиз пойтахтида бўладиган мароқли учрашувларга чорламоқда.

Турнир қатнашчиларидан Украина, Арманистон, Грузия, Молдавия, Литва, Латвия ва Туркманистон делегациялари ҳозир Тошкентда. Бошқалар ҳам бугун-эрта етиб келадилар. Уларга «Узбекистон», «Тошкент», «Россия» меҳмонхоналарида шинам хоналар ҳозирлаб қўйилибди. Тошкентдаги йирик саноат корхоналари қардош республикалар, Москва ва Ленинград шаҳарлари спорт делегацияларини оталиққа оладилар.

Мамлакатимиз кучли боксчиларининг анжумани республикамиздаги бир қанча корхоналар ишлаб чиқараётган маҳсулотларда ўз аксини топди. Самарқанд сувенир фабрикаси боксчилар турнирига атаб ўн уч мингта чиройли эсдалик нишонлари тайёрлади. Тошкент чинни заводининг қўли гул усталари ишлаб чиқараётган бир неча хил чинни асбобларга спартакиада белгиси туширилмоқда. Тошкент ўйинчоқлар фабрикасида эса чарм қўлқоп кийган Насриддин Афанди тимсолида икки хил қўғирчоқ чиқарилди. Спорт буюмлари фабрикаси тайёрлаётган ёзги оқ шапкаларда ҳам спартакиада белгисини кўриш мумкин.

Хуллас, Тошкент Бутуниттифоқ спорт анжумани қатнашчиларини кутиб олишга тайёр. Мамлакатимизнинг ман-ман деган боксчиларини марказий «Юбилей» спорт залидаги катта ринг чорламоқда.

Ҳар тўғрида

НОДИР КОЛЛЕКЦИЯЛАР

Қозоғистон Фанлар академияси зоология институтининг қушлар коллекцияси 20 минг нусхадан ошиб кетди. Унга машҳур рус олими Н. Северцев асос солган эди.

Мамлакатда энг йирик ҳисобланган бу йиғилмада республика территориясида яшовчи барча 480 турдаги паррандани учратиш мумкин. Олакўл территориясида топилган қизил читтак, қадимий чайка, фақат Қозоғистон территориясида яшайдиган қоратўрғай ва шунқорлар айниқса қизиқиш туғдирмоқда.

Яқинда коллекция яна янги топилган иккита парранда билан тўлдирилди.

ДУРБИНДА РАЦИЯ

«Ньюсуик» журналининг ёзишича Германия Федератив Республикасидаги «Винчор оптик» фирмаси тоғ чанғичилари ва альпинистларига мўлжалланган жажжи рация ишлаб чиққан. Рация оддий дурбинга ўрнатилади, унинг кучи 6 километрга етади.

ҒАЛАТИ ЧАНҒИ

АҚШда спорт инвентарларини ишлаб чиқариш билан шуғулланадиган фирмалардан бири сирпанувчи полиэтилен билан танга қопланган чанғи ишлаб чиқара бошлади. Тоққа кўтарилганда тангачалар чанғининг орқага сирпаниб кетмаслиги учун тормоз ўрнини эгаллайди, пастга тушиш ва паст-текисликларда эса чанғининг силлиққина юришини таъминлайди. Янги чанғига мой суртиш талаб этилмайди.

СОВЕТ КИШИСИНИНГ ФАЗИЛАТИ

ОДАМИЙЛИК

Педагог Ҳ. Аҳмедов магазиндан харид қилган гарнитурни машинага ортиб, пул тўлаш учун касса ёнига келди. У чўнтагига қўл солди-ю, ҳайрон бўлиб қолди. Гарнитур учун олиб келган беш юз йигирма сўм пули йўқ эди.

Воқеа бундай бўлганди. У йўл-йўлакай такси машинасини тўхтатиб, колхоз бозорига элтиб қўйишни сўради. Бозорга етиб келгач, машинадан тушмасдан ҳамёнини чиқариб йўл ҳақи тўлади ва қайтимини пальтосининг чўнтагига солди. Ҳамён эса ўтирган жойида қолиб кетаверибди.

Оржоникидзе район Жданов номли колхозда истиқомат қилувчи ва мазкур район йўл қурилиши ва ремонти бошқармасининг ишчиси Кўчкинбой Абдуллаев умр йўлдоши билан бозорга келаётиб иттифоқо Аҳмедов тушган таксини тўхтатибди. Улар машинага ўтирганларидан кейин ўриндиқда ётган ҳамённи кўриб қолишибди. Кўчкинбой шаҳар милицияси бўлинмасига бориб, ҳамённи топширди.

Ҳ. Аҳмедов Чирчиқ шаҳар милиция бўлинмасига келиб бўлган воқеани айтиб берди. Навбатчи беш юз йигирма сўм пулни эгасига қайтариб берди.

Ж. САРИЕВ,
милиция старший лейтенанти.

МЕҲНАТДА КАМОЛ ТОПАЁТГАНЛАР

БАХТИ БАРКАМОЛ

«...Партия ва халқ ишига ҳамиша содиқ бўламан. Коллектив ишончини оқлайман. Меҳнатда шахсий намуна кўрсатаман. Ишчи деган улуғ ва муқаддас номга гард юқтирмайман». Ойимсахон ишга кираётиб ана шундай ваъда берган эди. У сўзининг устидан чиқди. Ўзининг тиришқоқлиги, ишчанлиги ва баодоблиги билан эл оғзига тушди. Корхона чеварлари, мастерларининг кўмагида ажойиб тикувчи бўлиб етишди. Қадр-қиммат топди. Бугун унинг номини ҳамма ҳурмат билан тилга олади.

Бизни Ойимсахон ишлаётган цехга бошлаб киришди. Дастгоҳлар гувиллайди. Атроф сарамжон-саришта. Тувакчалардаги гуллардан баҳор нафаси келиб турибди. Ойимсахон Ҳошимова тикув машинаси ёнида очиқ чеҳра, жўшқин ғайрат билан ишлаяпти. Эпчил, аниқ ҳаракат қиларди. Ойимсахонга ҳалақит бермай, унинг ишини кузатдик. Ҳаракатларидан ишда катта тажриба тўплагани сезилиб турибди. У иш устида жиддий, масъулият билан ўтиради. Гўё атрофида ҳеч ким йўқдай, фикрини бўлмай, бир маромда баракали ишлайди. Крепдешин, хонатласдан тикилаётган аёлларнинг хилма-хил кўйлаклари кўзни қамаштиради. Ойимсахон ана шу қайноқ меҳнат қучоғида камол топди.

У оддий тикувчи бўлса ҳам эрта-кеч коллективни ўйлайди. Ўз тақдирини бутун комбинат тақдири билан қиёслайди, боғлайди. Ҳамкасбларининг қувончини ўз қувончи, ташвишини ўзининг ташвиши деб билади. Бирон ишчи бетоб бўлиб ишга чиқмай қолса, Ойимсахон унинг ўрнини босади. Нормани доим 130—140 процентга етказиб бажаради. Айни маҳалда ёш ишчиларга қарашади, уларга ҳунар ўргатади, фойдали маслаҳатлар беради. Розияхон Мамарайимова Ойимсахонга шогирд бўлиб келганда соддагина тортинчоқ қизча эди. Энди уни ҳамма ишчан қиз дейди. У беш йиллик пешқадамлари сафидан муносиб ўрин олди.

Вақт оқар дарё экан. Ойимсахон Ҳошимова ҳаётида унутилмас воқеалар кўп бўлди. Ҳукуматимиз уни Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотлади. ВЛКСМнинг XVII съездида қатнашди. Улуғ Ленин партияси сафига қабул қилинди. Район Советининг депутати қилиб сайланди. Лекин, у мағрурланиб, кеккайиб кетмади. Ойимсахон доимо корхона шон-шарафи учун курашди ва ана шу кураш жараёнида чиниқди, тобланди. Ишни сифатли, пухта бажаради.

— Бу ютуқларга қандай эришдингиз?

Ойимсахон Ҳошимова ўйланиб қолди. Анчадан кейин: «Эл қатори ишладим. Касбимни севаман. Унга бутун куч-қувватимни, қалбимни бағишлаганман» — деди.

— Ундан гап оламан деб овора бўлманглар, — деди комбинат директори Тошмамат Шарипов. — Ойимсахон гапга эмас, ишга чечан. Меҳнатсеварлик, ташаббускорлик — унинг олижаноб фазилати. У йигирма беш ёш ишчига касб ўргатаман. Меҳнат унумдорлигини 10 процентга кўтараман. Аҳолига хизмат кўрсатишни янада яхшилайман, деб оширилган мажбуриятлар олди. У сўзининг устидан чиқяпти. Шу кунларда 1978 йилнинг тўртинчи квартали ҳисобига меҳнат қилаётир. Ёшларга касб ўргатиш, хизмат кўрсатиш турларини кўпайтириш, меҳнат унумини ошириш соҳасидаги мажбуриятларини шараф билан бажармоқда.

Марҳамат шаҳрида бир корхона бор: у меҳнаткашларга холис хизмат кўрсатади, оғирини енгил қилади, ҳожат чиқаради. Энг муҳими, бу ерда аҳоли буюртмалари асосида кийим-кечаклар, пойафзаллар тайёрланади. Комбинат кейинги йилларда яна тараққий этди. У янги техника билан қуроллантирилди. Эски машина-ускуналар серунум, бошқариш қулай янги машина-механизмлар билан алмаштирилди. Натижада меҳнат унумдорлиги бир неча баравар ортди. Ҳозир райондаги Калинин номли, Ильич номли, Куйбишев номли, «Октябрь 50 йиллиги», «Пахтакор», Свердлов номли колхозларнинг пахтакорлари, чорвадорлари, боғбонлари ва соҳибкорларидан ҳам якка тартибда буюртмалар қабул қилмоқда.

Коммунист Ойимсахон Ҳошимова—бахти баркамол минглаб хотин-қизларнинг бири. У янги уфқларга, чўққиларга интилмоқда.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Суратда: О. Хошимова шогирди Р. Мамарайимова билан.
И. Қодиров фотоси.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000. ГСП. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси. № 26 ✻ ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142

Р. 02295. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583 Б. — 63.